ჩვენი გზა

№ 19

თფილისი

1907

ხუთშაბათი, 27 სექტემბერი

ცალკე ნომერი 5 კაპ.

გაზეთ „ჩვენი გზა“-ს გამოწერა შეიძლება ყოველ თვის პირველ რიცხვიდან. განცხადების ფასი: ჩვეულებრივი სტრიქონი პირველ გვერდზე პეტიტით ღირს 15 კ., უკანასკნელზე—10 კ. ხელის მოწერა და დასაბეჭდი განცხადებანი მიიღება „ჩვენი გზა“-ს რედაქციის კანტორაში ყოველ დღე, კვირა უქმეების გარდა, დილის 10 საათიდან ნაშუადღევის 2 საათამდე და საღამოს 5-დან 7-მდე. ხელმოუწერელი წერილები არ დაიბეჭდება. დაუბეჭდავ მცირე წერილები და კორესპონდენციები არ ინახება. ინახება ერთი თვით მხოლოდ დიდი წერილები და მოთხრობები. წერილობით პასუხისთვის საჭიროა საფოსტო მარკები. პირადათ მოლაპარაკება შეიძლება ყოველ დღე. დილის 12 საათიდან ნაშუადღევის 2 საათამდე, კვირა უქმეობით—დილის 11-დან 12 საათამდე.

ადრესი: Тифлисъ, контора редакціи „Чвени Гза“, Великокняжеская № 35.

№ 19 ყოველ-დღიური საპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი № 19

ყოველდღიური საპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი

ჩვენი გზა

გამოდის თფილისში 1907 წლის 2 სექტემბრიდან.

გაზეთის ფასი: ერთი წლით 7 მან., ნახევარი წლით 4 მან., ერთი თვით ქალაქ გარეთ 90 კაპეიკი.

დასაბეჭდათ გამოგზავნილი წერილები სუფთათ უნდა იყოს დაწერილი ერთ გვერდზე.

ხელმოუწერელი წერილები არ დაიბეჭდება. დაუბეჭდავ მცირე წერილებს და კორესპონდენციებს რედაქცია არ ინახავს. ერთი თვით ინახება მხოლოდ ვრცელი წერილები. წერილობითი ცნობებისთვის საჭიროა საფოსტო მარკები. პირადათ მოლაპარაკება რედაქციასთან შეიძლება დილის 10 საათიდან ნაშუადღევის 2 საათამდე. კვირა-უქმეობით დილის 11 დან 12 საათამდე.

განცხადების ფასი: პირველ გვერდზე სტ. პეტიტით 15 კ., მეოთხეზე 10 კაპ.

ფოსტის ადრესი: Тифлисъ, контора редакціи „Чвени Гза“, Великокняжеская № 35.

გაზეთ **„ჩვენი გზა“-ს** რედაქციის კანტორა დაბეჯითებითა სცხდბეს, როგორც აგენტების, ისე სხვათა საყურადღებოთ, რომ ფული უსათუოდ შემდეგ ადრესზე უნდა გამოიგზავნოს: Тифлисъ, типографія „Сорапань“ **НЕСТОРУ КИШВАРДІЕВИЧУ ЦИНЦАДЗЕ.**

ექიმი

ივ. გომართელი

პირველი ოქტომბრიდან მიიღებს ავათმყოფებს ქ. თფილისში.

გოლოვინის პროსპექტი, თამამშევის სახლი № 33.

მედიცინის დოქტორი

ს. ა. ლიური

საიმპერატორო სამხედრო-საექიმო აკადემიის კლინიკის ყოფილი ორდინატორი **ყურის, ყელის** და **ცხვირისა** იღებს ყოველდღე ავათმყოფებს დღის 1—2 ს. და საღამოს 5—7 ს.

პეტერბურგის ქ, № 10. ტელეფ. № 595.

ნაფიცი ვექილის თანაშემწე

ივანე იოსების ძე **კაჩუხოვი**

გადავიდა ვერის დაღმართზე (Верійскій спускъ) სახლი № 11. 10—6

ნაფიცი ვექილის

თანაშემწე

ნიკოლოზ ზურაბის-ძე **ელიავა**

გადავიდა ოლგინის ქუჩაზე № 34.

(10—3)

გაზ. **„დრო“-ს** რედაქციის დახურვის შემდეგ ხელში ჩამივარდა **ლ. ლასმანის** თარგმანი: **„პირველი სოციალდემოკრატიული ჯგუფი რუსეთში“**. ვთხოვ მთარგმნელს მოიკითხოს „ჩვენი გზის“ რედაქციაში. ველიკოკნიაჟ. ქ. № 35.

გამოცდილი მასწავლებელი ამზადებს მოსწავლე ქალ-ვაჟთ უმაღლა საშუალო და დაბალი სასწავლებლისათვის. ამზადებს აგრეთვე სახალხო სკოლის მასწავლებლის ხარისხის მისაღებათ.

ადრესი: გოლოვინის პროსპექტი, სახლი № 28 ბინა № 3, ეზოში.

სადღეისო

დღეისათვის თფილისში დანიშნულია „ვიბორშჩიკების“ არჩევნები. ყოველი მოქალაქე, ვისაც კი საარჩევნო უფლება შერჩენია, მოვალეა მონაწილეობა მიიღოს არჩევნებში და მით შეასრულოს თავისი **მოქალაქობრივი** მოვალეობა. თითოეული ხმის დაკარგვა დანაშაულის ჩადენა იქნება ამ მოვალეობის წინაშე. არჩევნებისადმი გულ-გრილობა დაამტკიცებს მხოლოდ ამომრჩეველთა პოლიტიკურ შეუგნებლობას და მათ დაუდევრობას მათივე ინტერესების შესახებ, ყველასათვის ცხადია, ბიუროკრატიის მისწრაფება რაც შეიძლება არჩევნებს მეტი ჩამოაშოროს: ეს დაამტკიცა მან ხალხისათვის ისედაც ფრიად ვიწრო საარჩევნო უფლების ერთიანათ დამუხრუჭებით; ამასვე ამტკიცებს იგი თავისის სიხარულით იმის გამო, რომ დღეს ხალხი თითქმის ყველგან უგულოთ ეკიდება არჩევნებს. მას საბუთიც აქვს უხაროდეს: ხალხი თავისი ნებით არჩევნებიდან ჩამოშორებით მხოლოდ მის მისწრაფებას გაუწევს სამსახურს. კარგათ უნდა გვახსოვდეს, რომ საარჩევნო უფლების ის წანაგლეჯიც კი, რომელიც ასე თუ ისე ჯერ კიდევ შერჩა ხალხს, შეიძლება კვლავ გამოყენებულ იქნას. კარგათ უნდა გვახსოვდეს, რომ არ მოიძებნება არც ერთი ისეთი უფლება, რაც უნდა უმნიშვნელო იყოს იგი, რომლის შემწეობითაც არ შეიძლებოდეს მოწინააღმდეგისათვის რაიმე ზიანის მიცემა. ამას ნათლათ გვიმტკიცებს ის გარემოებაც, რომ საცა კი დღეს ხალხმა არჩევნებში მონაწილეობა მიიღო, ყველგან მან კვლავ მოახერხა აერჩია სასურველი კაცები და მით შავრაზმელთა ბანაკში შეშფოთება და მრავალ იმედების გაცრუება შეიტანა.

ყველაფერი ეს კარგათ უნდა ახსოვდეთ დღეს თფილისელ ამომრჩევლებს, როდესაც ისინი შეეკითხებიან თავის თავს —წავიდეთ თუ არა არჩევნებში მონაწილეობის მისაღებათ და ან ვის, რომელ კანდიდატებს მისცენ თავიანთი ხმები. თფილისის ამომრჩევლებს ყოველთვის მეტი შეგნება და გამჭრიახობა გამოუჩენიათ არჩევნების საქმეში, ვინემ ბევრი სხვა კუთხის ამომრჩევლებს. მით უფრო მართებთ თფილისის ამომრჩევლებს მეტი გამჭრიახობით და გულმოდგინებით მოეკიდონ დღევანდელ არჩევნებს. ხოლო ვის, რომელ კანდიდატებს უნდა მისცენ მათ ხმა, ეს კითხვა ძნელი გადასაჭრელი არ არის მათთვის; ამ კითხვაზე წინანდელ არჩევნების მაგალითი, რომელმაც სავსებით გაამართლა თფილისელ ამომრჩეველთა იმედები, თავის თავათ იძლევა შემდეგ პასუხს: თფილისის ამომრჩევლებმა კვლავ იმ პარტიის წარმომადგენლებს უნდა მისცენ ხმა, რომელიც მათ დიდი ხანია ნაცადი ყავთ და რომლის წარმომადგენლები, ხალხის მიერ არჩეულნი, ყოველთვის ღირსეულათ ასრულებდენ ამომრჩეველთა მიერ მათზე დაკისრებულ მოვალეობას, მაშ, ნუ დაკარგავთ ნურც ერთ ხმას, და არჩევნებში მონაწილეობის მიღებით, კვლავ ღირსეულ კაცების არჩევით, ერთხელ კიდევ საქვეყნოთ გამოხატეთ, ვისკენ არის თქვენი სიმპატია და ვინ გეჯავრებათ, ვის უარყოფთ თქვენ; კვლავ დაანახეთ ყველას, რომ თქვენს გულში კვლავ ღვივის თავისუფლების სიყვარულის ცეცხლი.

დღევანდელ ნომერთან ერთად ურიგდება ხელის მომწერთ

პ. ს. დოროჟნოვის

მაღაზიის **სეზონის ფურცელი** 1907 წლისა

ვთხოვთ მკითხველებს, გაზეთის გამყიდველთ მოსთხოვონ ეს ფურცელი

რედაქციისაგან

ჩვენი გაზეთის უკანასკნელ ნომრებში მოთავსებულია წერილები ფ. მახარაძისა და ბ. ვ. გუნიასი, ფ. მახარაძე სამედიატორო სამართალში იწვევს ბ. ვ. გუნიას „ნიშადურის“ მე-6 ნომერში მოთავსებული ლექსის გამო. ამ ლექსში გატარებული აზრის შესახებ ჩვენ რედაქციას მზათ ქონდა პასუხი, რომელიც დაიბეჭდებოდა „ჩვენ გზა“-ში დამოუკიდებლათ იმისა, თუ როგორც მოიქცეოდა ფ. მახარაძე. მით უმეტეს, რომ ხარბინის ფულების საქმეში ფ. მახარაძე მოქმედებდა არა დამოუკიდებლათ და თავის ნებისათ, არამედ თანახმათ იმ წრისა, რომელსაც გადაეცა ეს ფული დანიშნულებისამებრ მოსახმარათ, მაგრამ რაკი ფ. მახარაძემ მიმართა სამედიატორო სამართალს, ჩვენ პასუხი გადავდეთ იმ დროისთვის, როცა მედიატორეთა მსჯავრი გამოქვეყნდებოდა და დავსტამბეთ ბ. ვ. გუნიას პასუხიც. ჩვენგან დამოუკიდებულ მიზეზის გამო ბ. ვ. გუნიას წერილი წაუკითხავი დაიბეჭდა. ჩვენ დარწმუნებული ვიყავით, რომ ბ. გუნია საპასუხო წერილში აღნიშნავდა მხოლოდ თანხმობას თუ უთანხმოებას ფ. მახარაძის წინადადებაზე. ნამდვილათ კი წერილში დამატებით, მხოლოდ სხვა სიტყვებით, გამეორებულია იგივე, რაც იყო ნათქვამი „ნიშადურში“, რასაც, რა თქმა უნდა, ადგილი არ ექნებოდა ჩვენი გაზეთის ფურცლებზე, თუ რომ ბ-ნი ვ. გუნიას წერილი წაკითხულიყო.

კანონ-პროექტი სამუშაო დღის შემოკლების შესახებ

ამას წინათ (იხ. „ჩვ. გზის № 14 „პოლიტ. მიმ.“) ჩვენ აღვნიშნეთ, რომ რუსეთის მრეწველები ეს ერთი ხანია დაჟინებით უწუნებენ მთავრობას კანონ-პროექტს მუშათა დაზღვევის შესახებ, უწუნებენ ვითომ იმ მოსაზრებით, რომ ეს პროექტი არ არის საკმაოთ ფართო და რადიკალური. ახლა უნდა აღვნიშნოთ, რომ იგივე მრეწველები უწუნებენ მთავრობას მეორე კანონ-პროექტსაც— აგრეთვე მუშათა კანონმდებლობის სფერიდან, სახელდობრ, პროექტს სამუშაო დღის შემოკლების შესახებ. ამ პროექტს მრეწველები იწუნებენ სულ წინააღმდეგი მოსაზრებით,—იმ მოსაზრებით, რომ იგი რადიკალურია. რაშია მდგომარეობს პროექტის რადიკალობა? იმაში, რომ ის მოზრდილ მუშათათვის სამუშაო დღეს ამოკლებს 11 ნახევარ საათიდან 10 ნახევარ საათამდე. თუ რამდენათ რადიკალურია ასეთი პროექტი, ეს განსაკუთრებით ნათლათ შეუძლიათ წარმოიდგინონ იმ მუშებმა, რომლებმაც კარგახანია მოიპოვეს არა თუ 10 ნახევარ საათის, არამედ 9 და 8 საათის სამუშაო დღე.

ახლა ერთი ვიკითხოთ: თუ კი ბევრგან ფაქტიურათ ასეთი მოკლე სამუშაო დღე არსებობს, რათ ეწინააღმდეგებიან კაპიტალისტები ასე ჯიუტათ 10 ნახევარ საათის სამუშაო დღის დაკანონებას? მოგეხსენებათ, მუშებმა სამუშაო დღის ასეთი შემოკლება **მოიპოვეს თავიანთი მედგარი ბრძოლით ხაზეინებთან**, მათ იგი პირდაპირ ხაზეინებს გამოგლიჯეს ხელიდან, და არ მისცემიათ იგი კანონმდებლობის წესით. მაგრამ აი დრონი იცვალენ: მუშებისათვის ხაზეინებთან პირდაპირი ბრძოლის პირობები მეტის-მეტათ გაძნელდა რეაქციის გამო. ხაზეინებს საღერღელი აეშალათ უკან დაიბრუნონ ყველაფერი, რაც კი მათ მუშებმა გამოსტაცეს ხელიდან რევოლიუციონური გზით, და ყოველ შემთხვევაში მათ დღევანდელ პირობებში იმის სურვილი მაინც ოდნავაც არ აქვთ, რომ კანონმდებლობის წესით დადგენილ იქნას მოკლე სამუშაო დღე, თუნდაც არა ნაკლებ 10 ნახევარ საათისა. მაგრამ, მეორე მხრით, მუშათა მღელვარება შრომის აუტანელ პირობების გამო არ ისპობა და ეს დარღვევას უქადის იმ საზოგადოებრივ მყუდროებას, რომლის მეოხებითაც ძლივს სული მოითქვა ბიუროკრატიამ. ეჭვი არ არის, რომ მუშათ მღელვარება თავდაპირველათ და უმთავრესათ ხაზეინების წინააღმდეგ არის მიმართული, მაგრამ იგი ადვილათ მიიღებს მრისხანე მიმართულებას ბიუროკრატიის წინააღმდეგაც, რადგან ამ უკანასკნელს დიდი ბრალი უდევს მუშათა ბრძოლის პირობების გაძნელებაში. ბიუროკრატიამ კარგათ იცის, რომ მისთვის პროლეტარიატის ამოძრავება ყველაზე უფრო სახიფათოა, ამ ამოძრავებას შეუძლია ერთი დაკვრით ბოლო მოუღოს მის სანეტარო „მყუდროებას“. აი ამიტომ ბიუროკრატია ცდილობს, რითაც და როგორც კი შეუძლია, პროლეტარიატის გული მოიგოს; აი ამიტომ იგი ასე „ერთგულათ“ ზრუნავს პროლეტარიატის ინტერესებზე—მის სასარგებლოთ სხვა და სხვაგვარ პროექტების გამოცხობით და მათი დაკანონების ცდით. მაგრამ რადგან „ღმერთი ერთს ისე ვერ აცხონებს, თუ მეორე არ წაწყმიდა“, რადგან ბიუროკრატიაც მუშათა კლასს ისე ვერ აამებს, თუ მის ანტიპოდს— კაპიტალისტთა კლასს არ აწყენინა, ამიტომაც კაპიტალისტები მტრულათ შეხვდენ მთავრობის პროექტს სამუშაო დღის შემოკლების შესახებ. მათ ასტეხეს ყაყანი—ბიუროკრატია მრეწველობას დაღუპვას უპირებს, რადგან სამუშაო დღის შემოკლება მეტის-მეტათ დასცემს მის (მრეწველობის) შემოსავალსო. თუ რამდენათ საბუთიანი ეს უკანასკნელი აზრი, ამაზე აქ სიტყვას ვერ გავაგრძელებთ. აქ ჩვენთვის უფრო საყურადღებოა მრეწველების მეორე მოსაზრება სამუშაო დღის შემოკლების წინააღმდეგ. „ათ ნახევარ საათის ნორმათ შემოღებაო, აცხადებენ კაპიტალისტები, **ვერ დაამშვიდებს მუშებს** და ვერ შეასუსტებს მათ ბრძოლას სამუშაო დღის კიდევ უფრო შემოკლებისთვისაო“. ახირებული ლოღიკაა: რადგან სამუშაო დღის ერთი საათით შემოკლება მუშებს ვერ დაამშვიდებს და ისინი სამუშაო დღის შესამოკლებლათ კვლავ ბრძოლას გაནაგრძობენ, ამიტომ სამუშაო დღე სულაც არ უნდა იქნას შემოკლებულიო. ნუ თუ კაპიტალისტებს გონიათ, რომ მუშები მაშინ უფრო „დამშვიდდებიან“, როდესაც მათ სამუშაო დღეს სულ არ შეუმოკლებენ? ან იქნებ მათი ინტერესი არ მოითხოვს, რომ მუშები „დამშვიდდენ?“ როგორ არ მოითხოვს, მაგრამ მათ ალბათ შეუგნიათ, რომ მუშები საბოლოოთ მანამ არ დამშვიდდებიან, სანამ მთლათ თავს არ გაითავისუფლებენ კაპიტალიზმის ბრჭყალებისაგან. ამაში კაპიტალისტები, რასაკვირველია, არა სცდებიან, ეს მათ კარგი რამ შეუგნიათ, მაგრამ მათ, სამწუხაროთ, ის კი შეუგნებელი დარჩენიათ, რომ სხვადასხვა დათმობებით მათ შეუძლიათ, კაპიტალიზმის მთლათ მოსპობამდინაც, ცოტათ თუ ბევრათ მაინც „დაამშვიდონ“ მუშები, შეამსუბუქონ მათი გამწვავებული მღელვარება. ეს ხომ თვით კაპიტალისტებისათვისვე უკეთესია?! შეიძლება რუსეთის მრეწველებს ესეც ცოტათ თუ ბევრათ შეგნებული ქონდეთ, მაგრამ სულ სხვა გარემოება აჯიუტებდეთ მათ ამ შემთხვევაში. საქმე იმაშია, რომ როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, ბიუროკრატია კანონ-

პროექტებს მუშათა სასარგებლოთ ადგენს უმთავრესათ **თავის თავის დასაცველათ** მუშათა მოძრაობისაგან, და, თუმცა იგი, ბიუროკრატია, თავისი ოფიციოზის პირით გვარწმუნებს, რომ მის კანონ-პროექტს სამუშაო დღის შემოკლების შესახებ „არაფერი საერთო არ აქვს მუშათა დამშვიდებასთან“ და რომ მისი მიზანი მხოლოდ ისაა თავიდან ააშოროს მუშებს მათი ძალღონის მეტის-მეტი გაფლანგვაო, მაგრამ ამას აბა ვინ დაუჯერებს ბიუროკრატიას? არ უჯერებენ მას არც მრეწველები, ამათ მშვენივრათ ესმით, რომ ბიუროკრატია სამუშაო დღის შემოკლებით ცდილობს თავის სასარგებლოთ წომართოს მუშა ხალხა თავის სასარგებლოთ „დაამშვიდოს“ იგი; ხოლო რამდენათაც მუშების დამშვიდება საჭირო და სასარგებლოა კაპიტალისტებისათვის, იმდენათ შეიძლება მთავრობის კანონ-პროექტს მართლაც ბევრი „არაფერი ქონდეს საერთო“ მუშების დამშვიდებასთან. აი სწორეთ ეს გარემოებაა ის, რომ მთავრობის კანონ-პროექტს მიზნათ აქვს ბიუროკრატიის ინტერესების დაცვა და ნაკლებათ აქვს სახეში მრეწველობის ინტერესებზე ზრუნვა, აი სწორეთ ეს გარემოება ამხედრებს ბურჟუაზიას მთავრობის ხსენებულ კანონ-პროექტების წინააღმდეგ. ბურჟუაზიას ვეღარ მოუნელებია მის საკუთარ საქმეში გარეშე ძალის, ბიუროკრატიის არა-მკითხე ბატონ-პატრონობა და განგეობა-განკარგულებანი. მისთვის აუცილებლათ საჭირო გახდა თვითონვე გაუძღვეს თავის საქმეებს ვილაც აპეკუნების ნება-დაურთველათ; თვითონვე გააწესრიგოს ეს საქმეები თვის მიერვე შესაფერ კანონების გამოცემით. შეიძლება მაშინ ბურჟუაზია მუშათა ძალდატანებით იძულებული შეიქნეს გამოსცეს ბიუროკრატიის დღევანდელ პროექტებზე უფრო „რადიკალური“ კანონებიც კი, მაგრამ ბურჟუაზია თავისი ინტერესების შესახებ **თავის** რადიკალურ კანონებს უფრო შეურიგდება, ვინემ **სხვის** ზომიერ კანონებს.

აი უმთავრესათ რით აიხსნება, ჩვენი ფიქრით, ის მოვლენა, რომ რუსეთის მრეწველები დღეს სისტემატიურათ ეწინააღმდეგებიან ბიუროკრატიის კანონ-პროექტებს მუშათა შესახებ და უკუაგდებენ მათ ხან იმ მიზეზით, რომ პროექტი რადიკალურია, ხან კი იმ მიზეზით, რომ პროექტი რადიკალური არ არის. და ასე მუდამ „მიზეზ-მიზეზ დის მარილი აკლდება“ მანამ, ვიდრე ბიუროკრატია თავის ძალა-უფლებას ან მთლათ არ დაუთმობს, ან არ გაუზიარებს მაინც ბურჟუაზიას: ამას მბრძანებლურათ მოითხოვს ქვეყნის მთელი დღევანდელი ეკონომიური ვითარება.

ახალი ამბები

არჩევნების შესახებ სახელმწ. სათათბიროში. როგორც მკითხველმა უკვე იციან, დღეს, 27 სექტემბერს, დილის 9 საათიდან, საღამოს 9 საათამდე მოხდება არჩევნები ამომრჩევლებისა („ვიბორშჩიკებისა“). მთელმა თფილისმა რუსთა კურიის ამრჩევლებს გარდა უნდა აირჩიოს 8 ამომ რჩეველი. არჩევნები მოხდება სამს სხვა და სხვა ალაგას, რადგანაც თფილისი სამ საარჩევნო განყოფილებათ არის დანაწილებული. 1-ლ განყოფილების არჩევნები მოხდება ზუბალაშვილის სახალხო სახლში. აქ შეიკრიბებიან 1, 2 და 10 საპოლიციო უბნის ამომრჩევლები; 2-რე განყოფილების—ქალაქის საბჭოს დარბაზში. აქ შეიკრიბებიან 3, 4, 5 და 9 საპოლიციო უბნების ამომრჩევლები; 3-მე განყოფილებისა ავლაბარში, ვარშამოვის თეატრში. აქ შეიკრიბებიან 6, 7 და 8 საპოლიციო უბნის ამომრჩევლები.

1-ლ საარჩევნო განყოფილებაში აირჩევენ ორ ამომრჩეველს „ვიბორშჩიკს“, 2-რე განყოფილებაში სამს. 3-მე განყოფილებაში სამს. მაშასადამე, მთელი თფილისის სამი განყოფილება გარდა რუსის კურიის ამრჩევლებსა აირჩევს სულ რვა ამრჩეველს.

როგორც გადმოგვცეს სოც.-დემოკრატებს შემდეგი კანდიდატები წამოუყენებიათ ამრჩევლებათ. პირველ საარჩევნო განყოფილებაში: **გელეიშვილი** პეტრე პავლეს ძე, მოქალაქე, და **ჩხეიძე** ნიკოლოზ სიმონის ძე, მოქალაქე.

მეორე განყოფილებაში: **გოგუა** კალისტრატე გიგოს ძე, მოქალაქე, და **რამიშვილი** ნოე ბესარიონის ძე, მოქალაქე.

მესამე განყოფილებაში: **ნეიმან-ზადე** ივაიან ეფენდი მოქალაქე; **იაგუბიანც** ლევან ბალდასარის ძე მოქალაქე, და **რაზმაძე** ნიკოლოზ ნიკოლოზის ძე მოქალაქე.

პირველ საარჩევნო განყოფილებაში, ზუბალაშვილის სახალხო სახლში მიიღებენ მონაწილეობას არჩევნებში 27 სექტემბერს, კრონჩის ქუჩაზე, ბორჩალოს მაზრის ამრჩევლებიც. მესამე განყოფილებაში, თფილისის მაზრის ამრჩევლები. ავლაბარში ვარშამოვის თეატრში.

◆ სია იმ პირებისა, რომლებიც ქალაქის გამგეობის დადგენილებით დღეს 27 სექტემბერს იქნებიან ოფიციალურ კომისიაში შემდეგ სამ საარჩევნო განყოფილებაში:

პირველი განყოფილება: პეტრე გელეიშვილი, დიმიტრი ლოლაძე, ივანე დურგლიშვილი, ვ. ნიკოლაძე, კონსტანტინე ჯაფარიძე, ნ. ცერცვაძე, გ. ბაქოვი, მ. დოლუხანოვი, მ. ზუბალაშვილი, მ. ქანანოვი, მელიქ ბეგლაროვი, ვლად. ჩიხლაძე, გ. ქურდიანი, ვ. კომენენოვ, კ. კარპოვიჩი, კლენცკი, როგოისკი, პაპიკვა, ნესტორ გამცემლიძე, ვარლ. წივწივაძე, სიმონ ცხომელიძე, გერ. ლომჯარია, მიხ. ათაბეგოვი, და ალ. ევანგულოვი.

მეორე განყოფილება: დავით გაგლოევი, ლევ. მამულოვი, კალისტრატე გოგუა, კონდახჩევი, კოტე ხახანოვი, ვლ. ახვლედიანიშვილი, ნ. იასამანოვი, აკოფიანი, ახნაზაროვი, ვართანოვი, ღონისიანი, სულხანოვი, მირზოევი, სტ. ჭრელაშვილი, ა. ი. ხატისოვი, ი. ნ. არღუთანსკი, მ. ღულაძე.

მესამე განყოფილება: ექიმი იგიტიანცი, ნესტორ ნას. ძე, გრიგ. მურადოვი, გ. შაიოროვი, ნ. რაზმაძე, ივ. ხახუტოვი, მ. თოიძე.

პირველი განყოფილების საარჩევნო კომისიის ოფიციალურ თავმჯდომარეთ იქნება ექიმი გედევანოვი, მეორე განყოფილების—ვ. ნ. ჩერქეზოვი, მესამე განყოფილების—გ. ვ. თამამშევი.

◆ **ახალი პროფ. კავშირი.** 24 სექტემბერს მოხდა აზარიანცის, პავლენოვის და პეპლეს ქარხნების მუშათა დელეგატების კრება. კრებას მინდობილი ჰქონდა პროფ. კავშირისათვის წესდების პროექტის შედგენა. ამნაირი პროექტი კრების მიერ შედგენილ იქნა. კამათი გამოიწვია საწევრო თვიური გადასახადის ნორმის რაოდენობამ. ხანგრძლივი კამათის შემდეგ მიღებულ იქნა 2 ნახევარი პროცენტი; გადაწყდა აგრეთვე ერთდროულ შესატანათ მისთვის, ვინც რომ პირველათ კავშირში შედის 50 კაპ. ბოლოს კრებამ აირჩია კავშირის ხელმძღვანელი ბიურო, შემაერთებელი კომისია, სარედაქციო კომისია და სხვა ფუნქციონალური ორგანიზაციები. შემდეგ კრებაზე აირჩევენ წარმომადგენელს თფილ. პროფ კავშირების ცენტრალურ ბიუროშიაც; ამნაირათ, ეს კავშირიც დაუკავშირდება სხვა პროფ. კავშირებს.

◆ 25 სექტემბერს ბელინსკის ქუჩაზე 1-ლ საპოლიციო უბანში შუადღის 4 საათზე ფირსაგოვის დუქანში აღგილობრივმა პოლიციამ დააპატიმრა 15—20 კაცამდე. თურმე ამ უკანასკნელთ ამავე დღეს დაუმარხავთ მათივე პროფესიის დურგალი მუშა. შემდეგ ერთათ წამოსულან და შესულან დუქანში პურის საჭმელათ გარდაცვალებულის სულის მოსახსენებლათ, როგორც ეს ჯერ კიდევ ჩვეულებათ აქვთ. ეს რომ პოლიციის ზედამხედველს დაუნახავს, მიტინგი ჰგონებია. ყველა სადილიდან აუყენებია და პოლიციაში ჩაუმწყვდევია.

◆ **ნამესტნიკის გამგზავრება** გუშინ, 26 სექტემბერს კავკასიის ნამესტნიკი გრაფ ვორონცოვ დაშკოვი დილის 9 საათის მატარებლით გაემგზავრა განჯის გუბერნიაში.

◆ **სამღვდელოების გადაწყვეტილება.** როგორც გადმოგვცეს, სამღვდელოებას გადაუწყვეტია 31,000 მან. გადასდოს მცხეთის საკრებულო ტაძრის დასამთავრებლათ.

◆ **თფილ. გუბ. გუბ. განკარგულებანი.** თფილ. მცხოვრებს ნიკ. ჟურავლევს, ახალქალაქის მცხოვრებ ალექ. ეჩიკოვს და ზაქათალის ოლქის მცხოვრებ არმენ გეორგიანცს, როგორც მავნე პირთ საზოგადოებისათვის, აეკრძალათ ცხოვრება თფილისის გუბერნიაში სამხედრო წესების მოხსნამდე.—სახლის პატრონები თფილისში გუნიბის ქუჩაზე № 16 მიხ. ოქროპირიძე, ვერის დაღმართზე № 5 ოსიფოვი და მარტირნის ვიწრო ქუჩაზე № 4 აგრაფ ცუბლინა სავალდებულო დადგენილების დარღვევისათვის დაჯარიმებულ იქნენ თითოა 25 მან.—თფ. მცხოვრებს არშ. ეირონოვს, როგორც მავნე პირს საზოგადოებისათვის, აეკრძალა ცხოვრება თფილისის გუბერნიაში სამხედრო წესების მოხსნამდე.—სოფ. აბისის (გორის მაზრა) მამასახლისის თანაშემწეთ ნამყოფს ივ. კვენიკაძეს აეკრძალა თფილისის გუბერნიაში ცხოვრება სამხედრო წესების მოხსნამდე.—ხარკოვის გუბერნიის მცხოვრებ სამაილ დვოიანს, როგორც მავნე პირს საზოგადოებისათვის, აეკრძალა თფილისის გუბერნიაში ცხოვრება სამხედრო წესების მოხსნამდე.

◆ მომავალ შაბათს, 6 ოქტომბერს, გამოვა ყოველკვირეული იუმორისტული კარიკატურებიანი ჟურნალი „ეკალი“. მასალები უნდა იგზავნებოდეს „სორაპნის“ სტამბის ადრესზე.

◆ 25 სექტემბერს ხერსონის გუბერნიის ქალ. ვოზნესენსკის მცხოვრები 74 წლის მარია ვოჟკოვა, როდესაც იგი მიდიოდა ფედოსიევის ქუჩაზე დაეცა და უცბათ გარდაიცვალა. ვოჟკოვა წაიყვანეს საანატომიო განყოფილებაში მიხაილოვის საავათმყოფოში.

◆ 25 სექტემბერს დილის 9 ს. სეროფ ტოკმანიანცის ფურნეში ელისაბედის ქუჩაზე № 218 შესულან ოთხი უცნობი ბოროტგამზრახველი და მუქარით კასიდან გაუტაცნიათ 30 მან. და მიმალულან.

◆ 25 სექტემბერს საღამოს 10 ს. ელისაბედის ქუჩაზე ელექტრონის ვაგონში № 165 შესულან სამი უცნობი შეზარხოშებულნი მათსა და კონდუქტორ შორის ატეხილა ჩხუბი, რომლის დროს გეორგობიანი და გაბედაშვილი პოლიციას შეუპყრია. კონდუქტორთან ჩხუბის დროს ეიდაცას მისთვის ამოუცლია. 15 მანეთიანი და წაუგლეჯია ხელიდან ბილეთების „კოლოდკა“, ელისაბედის ქუჩის კუთხეში პოლიციის ზედამხედველს შეუნიშნავს, რომ ერთს ბილეთების „კოლოდკა“ ვაგონ ქვეშ შეუგდია. პოლიციელი გამოჰკიდია მას და შეუპყრიათ. ის აღმოჩენილა ალექსი კობაძე, რომელსაც უარი უთქვამს დანაშაულობაზე.

რუსეთის პრესა

„სამშობლოს განახლება“ და „რეალური პოლიტიკა“.

მთავრობის ორგანო „როსსია“ განრისხებით აღნიშნავს ოპოზიციის იმ ბრალდებას, რომ „განახლებული სამშობლო“, რომელზედაც ლაპარაკობს ოფიციოზი, არსებითათ არის მხოლოდ ძველი რეჟიმი“ და იმის დასამტკიცებლათ, თუ რამდენათ ყალბია ასეთი ბრალდება, მოყავს შემდეგი არგუმენტი: „გრ. ბობრინსკი ტულის

სიეზდზე ამტკიცებდა რომ რუსეთისათვის უსათუოთ საჭირო არის სახალხო წარმომადგენლობა. სიეზდის სხვა წევრები ამბობდენ, რომ „მესამე დუმის დანიშნულებაა გაფანტოს ის შეცდომა, ვითომ რევოლიუციას მოეტანოს ჩვენთვის სახალხო წარმომადგენლობა“. ეს ფაქტები მოწმობენ თუ არა ქვეყნის განახლებას? მემარჯვენეთა სიეზდის გამართვაც, რასაც ასე დასცინის ოპოზიცია, გვიჩვენებს, რომ სახალხო წარმომადგენლობის იდეა ღრმათ ჩანერგილია სწორეთ ზომიერების, სახელმწიფოებრივათ მოაზრე ადამიანთა ცნობიერებაში.

ხოლო, რაც შეეხება ოპოზიციას, (ე. ი. რევოლიუციონერებს და მათ დამქაშებს—კადეტებს) ესენი

„ერთნი შეგნებულათ, მეორენი შეუგნებლათ ესწრაფიან აზრი გაუტეხონ და ერთიანათ დაღუპონ სახალხო წარმომადგენლობა“.

„როსსია“ მეორე ნომერში (20 სექტემბრის) კიდევ უფრო ნათლათ გამოთქვამს თავისს აზრს: „ძველ რეჟიმშიაც“ იყო ბევრი რამ ისტორიულათ ძვირფასი და, რაც უფრო უმთავრესია, ეს ძვირფასი შეიძლება იყოს ისტორიულათ აუცილებელიც... რეალური პოლიტიკა, მაშასადამე, უნდა ესწრაფოდეს რათა ქვეყნის ორგანიულ განვითარებას გზა გაუკაფოს, მაგრამ ისე კი, რომ არ **შეაცვალოს, და მით უმეტეს არ შეირყეს საფუძველნი ისტორიულ წესწყობილებისა**“.

აი რას ეწოდება „სამშობლოს განახლება“ და ეს განახლება უკანასკნელი ლოღიკური დასკვნაც იმ „რეალურ პოლიტიკის“, რომლის პირველი აღმომჩენი ეკუთვნის—ნუ გაგვიწყრება ოფიციოზი—პეტრე სტრუვეს.

სახელმწიფო დემაგოგია.

მკითხველმა არ უნდა იფიქროს ვითომ მთავრობის გაზეთი ერთიანათ უარჰყოფდეს ლიბერალიზმს. არა, ის ეომება თურმე ამ უკანასკნელის მხოლოდ სიმახინჯეს. გაზეთი სწერს:

„სათქმელათაც კი უცნაურია, მარა მაინც უნდა ვაღიაროთ, რომ რუსკიპი ქალი მუდამ უფრო მეტ ყურადღებასა და თანაგრძნობას იქცევდა ხოლმე ლიბერალისას, ვიდრე პატიოსანი და მშრომელი ქალი... ლოთებით და საზოგადოთ გარიყულებით გატაცებამ შეჰქმნა თავისი საკუთარი ღამის თავშესაფართა მეფანტურე—„პრესლოვუტი“ (ყბათ ასაღები) მაქსიმ გორკი, რომელმაც ჩვენი მოწინავე მკითხველის სიყვარული ჭუჭყისადმი გარდაქმნა მწერლის ჯიბეში მოჩხრიალე ოქროებით. ციხის მდგმური განა ის ნაზი ყვავილი არ არის, რომელსაც განუწყვეტლივ უვლის ლიბერალის ხელი? მაგრამ რაღაც ძალიან ცოტას ლაპარაკობენ მუშებისათვის სამაგალითო ბინებზე, ღარიბ და მშრომელ ხალხის იაფ-ფასიან სადგომებზე“...

როდესაც მთავრობა ასეთი ენით ალაპარაკდება, ეს უტყუარი ნიშანია იმისი, რომ ხალხის მასა უკვე ძლიერათ ჩარეულა ქვეყნის პოლიტიკურ ცხოვრებაში.

პარტიების ცხოვრებიდან

რ. ს.-დ. მ. პარტიის ცენტ. კომიტეტის რეზოლიუცია, რომელიც ეხება პლეხანოვს „ტავარიშ“-ში დაბეჭდილ წერილისათვის, შემდეგია: „ვიღებთ რა მხედველობაში, რომ პლეხანოვი თავის წერილში („უსაფუძვლო შიში“) მოიწონებს ბურჟუაზიულ გაზეთის ფურცლებზე პარტიის წევრებს არ დაემორჩილონ პარტიულ გადაწყვეტილებებს, ილაშქრებს პარტიის კომპეტენტურ დაწესებულებათა წინააღმდეგ საარჩევნო ბრძოლის დროს, როდესაც პარტიულ გამოსვლის ერთობა უფრო საჭიროა, ვინემ როდისმე და, როდესაც პოლიციის რეპრესიები პარტიას საშვალებას უსპობს თავი დაიცვას ლეგალურ პრესაში,—ცენტრალური კომიტეტი აღნიშნავს, რომ ამხანაგ პლეხანოვის ასეთ საქციელს დეზორგანიზაცია შეაქვს ერთიან პარტიის რაზმებში.

„**ბუნდის**“ აზრის გამომხატველი ორგანო არჩევს პლეხანოვის წერილს და, სხვათა შორის, ამბობს: „ძნელია დავეთანხმოთ ამხ. პლეხანოვს გადაჭრილ განცხადებას „სულისა“ და „ასოს“ შესახებ. პლეხანოვის შეხედულება, რომ განსაზღვრულ პოლიტიკურ გამოსვლის დროს უნდა ვხელმძღვანელობდეთ არა „ამა თუ იმ პარტიულ დოკუმენტის“ დირექტივებით, არამედ „საერთაშორისო პროლეტარიატის ტრადიციებით“—ასეთი შეხედულება სრულიად უარყოფს ყოველგვარ ორგანიზაციულ გამოსვლას პარტიისას, როგორც ასეთისას, უარყოფს ყოველგვარ პარტიულ დისციპლინას. მაგრამ ერთი რამ კი უნდა ვაღიაროთ. პრაქტიკული მოსაზრება, ფხიზელი ანგარიში ყოველთვის უნდა აკავებდეს პარტიის ხელმძღვანელებს, ესენი შესაძლებლათ არ უნდა ხდიდენ, რომ დისციპლინის ბუნებრივი გრძნობა აუტანელი რამ გახდეს. და განსაკუთრებით დიდი სიფრთხილეა საჭირო სოციალდემოკრატიის ხელმძღვანელთა მხრივ, რომელსაც არასოდეს სენათ არ ქონია გადაჭარბებული დისციპლინა და თუ ცენტრ. კომ. ბოლომდე გაიტანებს თავის ჯიქურ პოლიტიკას და საჭიროთ ცნობს ყოველი გამოსავალი დაუხუროს პარტიის უმცირესობას, ასეთ შემთხვევაში ძნელია იმედი ვიქონიოთ, რომ პარტიული დირექტივები ერთსულოვნურათ იქნება გატარებული.

რ. ს.-დ. მ. პ. ცენტ. კომ. თხოვს ყველა პარტიულ ორგანიზაციებს ცნობები მიაწოდონ დუმის არჩევნების მსვლელობის შესახებ სხვა და სხვა კურიაში. ცენტ. კომ. განზრახვა აქვს გამოარკვიოს—მუშათა კურიაში: სახელდობრ რომელ სამრეწველო დაწესებულებებში გავიდა ბოიკოტი, რამდენი მუშები იღებდენ მონაწილეობას არჩევნებში (ციფრები აბსოლიუტურიც და პროცენტებითაც), რამდენი ხმა მიიღეს სხვა და სხვა პარტიების კანდიდატებმა. ქალაქის კურიაში: რომელი პარტიები და როგორი „გრუპიროვკით“ გამოდიოდენ ან აპირებენ გამოსვლას; ხმების რაოდენობა, რომელიც მიიღო თითოეულმა პარტიამ და სოც.-დემ. კერძოთ. თუ სოციალდემოკრატები არ გამოსულან არჩევნებში, რატომ არ გამოვიდენ.

რ. ს.-დ. მ. პ-ის ცენტრ. ორგანოს ხასიათი უკვე გამოირკვა. სახელმძღვანელო ხელმოუწერელ წერილებში გამოხატავენ პარტიის ოფიციალურ აზრს. ამას გარდა, რედაქციის დანარჩენი წევრები მოათავსებენ წერილებს, რომლებიც არ ეთანხმება პარტიის ოფიციალურ აზრს, ასეთი წერილები დაიბეჭდება ავტორების ხელის მოწერით და პასუხისმგებლობით. განზრახულია აგრეთვე სადისკუსიო ფურცელი ორგანოში. რედაქციაში შედის 2 ბოლშევიკი, 2 მენშევიკი და თითო წარმომადგენელი ნაციონალურ ორგანიზაციებიდან. რედაქციის წევრთაგან ც. კ. დანიშნავს კომისიას სამი კაცისაგან—1 ბოლშევიკს, 1 მენშევიკს და ერთსაც ნაციონ. ორგანიზაციებიდან თითოეულ ნომრის შინაარსი და თანამშრომელთა მიღება დამოკიდებულია სარედაქციო კოლეგიისაგან

— „**რუსის ხალხის კავშირი**“ ამზადებს დეპუტაციას მეფესთან გასაგზავნათ. თავის შუამდგომლობაში „კავშირი“ იხსენიებს რაღაც „მნიშვნელოვან“ ნაბიჯებს მომავალში. დეპუტაციისათვის მეტი სიმძიმის მისაცემათ „მოკავშირეებს“ მასში შეჰყვათ ცნობილი შავრაზმელი დეკანოზი „სასწაულმომქმედი“ იოანე კრონშტადტელი, რომელმაც ამაზე თანხმობა განაცხადა „რუსის ხალხის კავშირმა“ პეტერბურგში გადასწყვიტა: 1) იშუამდგომლონ, რომ პეტერბურგის საარჩევნო უბნები გაყოფილ იქნას ნახევარ უბნებათ, რომლებშიაც „ჭეშმარიტ რუსებს“ შეეძლებოდეთ თავიანთი კანდიდატების გაყვანა; 2) ჩაშალონ ხოლმე პროგრესიულ არჩევნების წინასწარ საარჩევნო კრებები, რისთვისაც ყოველ ასეთ კრებაზე გაიგზავნოს ხოლმე „რუს ხალხის კავშირის წევრი“, რომელიც წარმოსთქვამს „აშკარა რევოლიუციონურ სიტყვას“ და ამით გამოიწვევს კრების დახურვას ადმინისტრაციის მხრივ; 3) შემუსროს პოლიციასთან ერთათ არეულობა, რომელიც შეიძლება მოხდეს განსაკუთრებით მუშათა რაიონებში; 4) ღალატის შიშით მომავალში აღარავინ იქნას „კავშირის“ წევრათ მიღებული, გარდა იმ პირებისა, რომლებიც სახელმწიფო სამსახურში არიან.

მემარცხენეთა ბლოკი. „რეჩ“-ის გადმოცემით, პეტერბურგში სოც.-დემ. თანხმდებიან შევიდენ მემარცხენეთა ბლოკში იმ პირობით, თუ მათ ქალაქის მეორე კურიაში სამი ადგილიდან 2 დაეთმობათ. სახალხო სოციალისტებს, როგორც ისმის, ეს პირობა მისაღებათ უცვნია და იმედი აქვთ, რომ ნაროდნიკული ბლოკი დათანხმდება მესამე ადგილი სახ. სო.-ებს დაუთმოს.

საარჩევნო კამპანია.

ვოლოგდაში არჩევნებისათვის მოსულ მღვდლებს რკინის გზის სადგურზე და ქალაქის ყველა კუთხეებში უხვდებოდენ ვიღაცები და ერეკებოდენ დეკანოზ იაკუბოვთან, რომელმაც შემდეგ ყველა მღვდლები ეპისკოპოზთან წაიყვანა. ეპისკოპოზი ემუდარებოდა მღვდლებს ღვთის გულისათვის „წითლებს“ ნუ აირჩევთ, არამედ აირჩიეთ მეფისა და სამშობლოს ერთგულნიო. მუდარამ გასჭრა და მღვდლებმა ოცივე რწმუნებული მემარჯვენეთაგან აირჩიეს. არჩევნების შემდეგ მღვდლები ისევ ეპისკოპოზთან წაიყვანეს და ეს უკანასკნელი კვლავ შეევედრა შემდეგ არჩევნებშიაც სულ ჭეშმარიტი რუსები აირჩიეთო.

— დ. გოროდიშჩეში გლეხებმა შარშანდელი რწმუნებულები აირჩიეს, სულ წერაკითხვის მცოდნე, შეგნებული გლეხები. „ზომიერ“ უფიცილ მამასახლისის კანდიდატურა არ მიიღეს. როცა გლეხებს ეკითხებოდენ, ვინ უნდა გაგზავნოთო, ისინი უპასუხებდენ—რასაკვირველია ისევ შარშანდელები. მესამეჯერ გზავნით მათ და შეიძლება მეოთხეჯერაც ისევ ისინი გავგზავნოთო.

— პოკროვსკის ვოლოსტის გლეხთა არჩევნები გუბერნატორმა გააუქმა. ხელმეორეთ დანიშნულ არჩევნებზე გლეხებმა აღარ მოისურვეს მისვლა.

ენისეისკის გუბერნიის (ციმბირშია) ყველა მაზრებში თითო-ოროდას გარდა, არჩეულ იქნენ რწმუნებულებათ ისევ ისინი, ვინც პირველ და მეორე დუმის არჩევნებზე იყო არჩეული. უიღბლოს მემარცხენეთა გამარჯვება თითქმის უზრუნველყოფილია.

— ქ. ვლადივოსტოკში ქალაქის კურიაში აურჩევიათ 4 ვიბორშჩიკი—ყველანი სოც.-

დემოკრატებია, ხოლო ხაბაროვსკში—სოც.-დემ—ების მომხრენი.

— სამარის გუბერნიაში 6 ამორჩეულ მღვდელში 4 პროგრესისტია და 2 ზომიერი.

— **კიშინიოვში** ქრისტიანებს ქალაქის ვიბორშჩიკების კანდიდატებათ წამოუყენებიათ 1 კადეტი და 3 უპარტიო, ებრაელებს—1 კადეტი და 2 უპარტიო.

— **ეკატერინბურგში** გუბერნატორმა საარჩევნო კრების გამართვის ნება მისცა მარტო „მოკავშირეებს" და ნოქრებს, კადეტებს-კი არ მისცეს ამის ნება.

— კრემენჩუგში მეორე კურიის ამომრჩევლები ასახელებენ საერთო კანდიდატს ებრაელს, რომელსაც პროგრესისტი ქრისტიანები ნებაყოფლობით უთმობენ თავის ადგილს, სამაგიეროთ ვილნოში პოლონელებმა ადგილი არ დაუთმეს ებრაელ კანდიდატს.

— ბერდიანსკის, მელიტოპოლის და სიმფეროპოლის ზოგიერთ ვოლოსტებში ბოიკოტი ჩუმათ წარმოებს; ერთ ვოლოსტში-კი არჩევნებზე მოწვეულ ყრილობამ დაადგინა: რადგან პირველი და მეორე დუმა დათხოვნილ იქნა, ხოლო გლეხების ყოფა-მდგომარეობა-კი ისევ ისე დარჩა და მას გაუმჯობესება არ ეშველა, ამიტომ არჩევნებს ბოიკოტი გამოეცხადოსო.

მოსკოვის ადმინისტრაციამ განკარგულება მოახდინა, რომ **წინასწარ-საარჩევნო კრებებზე** დაშვებულ არ იქნას ამრჩევლებს გარდა არა მარტო გარეშენი, არამედ კრების წარმომადგენლნიც-კი.

— ცარიცინის მაზრის წვრილ მემამულეთაგან არჩეული რწმუნებულები ყოველან უპარტიო პროგრესისტები და ზომიერები; რეპორტიორსაც ასე უცნობებია გაზეთებისათვის, მაგრამ ადგილობრივ პოლიცმეისტერს, რომელიც იქ გაზეთებს აცენზურებს, წაუშლია „უპარტიო პროგრესისტები" და ამის მაგივრათ დაუწერია „მონარქისტები".

— სიმფეროპოლის მაზრაში გლეხებმა აირჩიეს მეორე დუმის ყოფილი დეპუტატი ტიუტიუნოვი, რომელიც მიტინგის გამართვისათვის არხანგ. გუბერნიაშია გადასახლებული. მამასახლისი მთელი ოთხი საათი ეჩიჩინებოდა ყრილობას და ათასგვარ სასჯელს ემუქრებოდა, მაგრამ გლეხები შეურყევლათ იდგენ თავის გადაწყვეტილებაზე და ერთხმათ აირჩიეს ყოფილი დეპუტატი, რომელიც, მათი აზრით, უდანაშაულოთ დაისაჯა გლეხების ინტერესებისათვის.

— კადეტების-მიერ ხელმეორეთ განზრახულ კრებას გრადონაჩალნიკმა კვლავ ნება არ დართო.

— მემარცხენეთა ბლოკი მოსკოვში არ შედგება, რადგან იქ ამ ჟამათ არ არის ნაროდნიკთა ორგანიზაციები. სოც.-დემ—ები და მოუკიდებლათ გამოდიან არჩევნებზე და ცდილობენ მეორე კურიაში თავისი კანდიდატი გაიყვანონ.

— ვიატკის გუბერნიის მუხინის ვოლოსტში არჩევნებზე მივიდა სულ 120 გლეხი; მათ შორის 20 შეგნებული ბოიკოტისტი. ეს უკანასკნელები დანარჩენ გლეხებსაც ურჩევდენ—უარი თქვით არჩევნებზე და ეს უარი იმით დაასაბუთეთ, რომ პომეშჩიკების დუმაში დეპუტატების გაგზავნა იმას ნიშნავს, რომ გამოეთხოვოთ საუკეთესო შეგნებულ ამხანაგებს. არჩევნები მაინც მოხდა და არჩეულ იქნა ორი მემარჯვენე.—ს. კოსაში გლეხებმა ორი კაცი აირჩიეს, ორივე პროგრესისტი. ბოიკოტისტური განწყობილება ძლიერი იყო, მაგრამ მხოლოდ რეპრესიების შიშით დაესწრნენ არჩევნებს გლეხები.

— იაროსლავის გუბერნიაში გუბერნატორმა ჩამოიარა თვისი „საბრძანებელი" და ყველგან „რჩევები" წარმოსთქვა ადმინისტრაციისა, პოლიციისა და ქალაქების წარმომადგენელთა წინაშე. ის თავგამოდებით ურჩევდა ამ „მოქალაქეთ და ამომრჩევლეთ" ეცხოველესი მონაწილეობა მიიღეთ არჩევნებშიო, ჭეშმარიტი რუსები გაგზავნეთ მესამე დუმაშიო, რადგან მხოლოდ ამათ შეუძლიათ რუსეთი დაღუპვისაგან დაიხსნანო. **ამასთან გუბერნატორი** კრიტიკის ქარცეცხლში ატარებდა ორივე გარეკილ დუმას.

— იარაღოვის გუბერნიის მუშათა რწმუნებულებათ გავიდენ მემარცხნეები. არჩევნების დროს ბრძოლა გაიმართა „მოკავშირეთა" და მემარცხნეთა შორის. მოკავშირენი ყველანი გაშავდენ.

— მოსკოვში კადეტებს გამოურკვევიათ, რომ იქ ქალაქის პირველ კურიაში მათი შანსები ძალიან სუსტია; ოქტომბრისტების გამარჯვება თითქმის უზრუნველ-ყოფილია.

— მოსკოვის გუბერნიაშიაც ოქტომბრისტებს დიდი შანსები აქვთ გამარჯვების.

— ვიატკის გუბ. სლუდსკის ვოლოსტში გლეხების არჩევნები, რომელიც ორი შავრაზმელის არჩევით დასრულებულა, ასეთ პირობებში მომხდარა. არჩევნების დანიშვნა სცოდნიათ მარტო შავრაზმელ გლეხებს და დანარჩენები კი მხოლოდ მათი კრების დანახვის გამო მისულან არჩევნებზე. შუადღისას შავრაზმელებს ზარის რეკით ეკლესიიდან ხატები და ბაირაღები წამოუღიათ ვოლოსტის გამგეობაში, გადაუხდიათ პარაკლისი, წარმოუთქვამთ „რჩევა", მღვდელს პურიშკევიჩისებურათ უდაპარაკნია. ქალამნიან გლეხების პატარა ჯგუფს ერთ მხარეზე უდგას მღვდელი, მეორეზე მწერალი და მამასახლისი, მესამე მხარეზე ურიადნიკი და სტრაჟნიკები.| გლეხებს შიშის ქარები გადგომიათ ქარჩებში, სულ დავიწყნიათ არჩევნების თავისუფლება და მხოლოდ მეოთხე მხარეს ეძებდენ მოსაქუსლავათ, მაგრამ ვერ პოულობდენ. როგორც კი ჩააგდებდენ კენჭს—მარჯვნივ თუ მარცხნივ—ამას არ დაგიდევდენ, თღონ კი ჩავედოთ—ხელათ მოქუსლავდენ.

ბათუმის ქრონიკა

—ოზურგეთიდან ჩამოსულებმა დანამდვილებით გვიამბეს, რომ ამ დღეებში გურიაში მოუკლავთ ეს. ბაზარჟიანცი, რომელიც ამას წინათ ბათუმში დააპატიმრეს და ოზურგეთში წაიყვანეს მაზრის უფროს ერმოლოვთან. ბაზარჟიანცი მაზრის უფროსს ერმოლოვთან გაუგზავნიათ მცველების თანხლებით. მცველებს ის გზაზე მოუკლავთ და გლეხების დახმარებით კიდეც დაუსაფლავებიათ იქვე. მკვლელები ამბობენ: ბაზარჟიანცმა გაქცევა დააპირა და ამიტომ მოვკალითო. ამ საქმის შესახებ კავკასიის ნამესტნიკის სახელობაზე დეპეშაა გაგზავნილი, რითაც თხოვენ მას, მოკლულის გვამის ბათუმში გადატანის ნებართვას და მკვლელობის შესახებ გამოძიების დანიშვნასაც.

— კვირას, 23 სექტემბერს, გურიიდან ბათუმში ჩამოიყვანეს და გემით რუსეთისაკენ გაგზავნეს 50-ზე მეტი სამსახურიდან გაიქცეული სალდათი (დეზერტირი). მთავრობის მოთხოვნით, ეს სალდათები თითონვე გამოცხადდენ მაზრის სამმართველოში.

— ქ. ბათუმის მცხოვრებლების ერთმა ნაწილმა, რომელთაც „ჭაობის" მიდამოებში სახაზინო მიწებით სარგებლობაზე მთავრობიდან ნებართვა აქვთ აღებული, 19 ამ თვეს, ბათუმის ოლქის უფროსის ნებართვით დეპუტაცია აირჩიეს თავიანთ შორის და გაუგზავნეს კავკასიის ნამესტნიკს. დეპუტაციაში შედის სამი პირი, რომელთაც დაევალათ იშუამდგომლონ ნამესტნიკის წინაშე, რათა ნება მიეცეს მცხოვრებლებს ხსენებულ ადგილებზე შენობების აგების და ამ ადგილების შესყიდვის უფლებაც.

— ბათუმს ესტუმრა იტალიელი საოპერო დასი. ყოველ დღე წარმოდგენები იმართება. ოპერას აუარებელი ხალხი ესწრება.

პროვინცია

ქ. ფოთი. 23 სექტემბერს აქ დაასაფლავეთ ადგილობრივი მცხოვრები, ხე-ტყის ქარხნის მუშა, გრიგოლ ესტატეს ძე მასხულია. განსვენებული 20 წლისა იყო, უსწავლელი, მაგრამ მიუხედავათ ამისა ენერგიულ მოღვაწეობას ეწეოდა განმათავისუფლებელ მოძრაობაში, რისთვისაც მიუსაჯეს სამი თვის ციხე. კუბოს ამკობდა რამოდენიმე გვირგვინი: ფოთის ციხის ტუსაღებისაგან, ხეტყის ქარხნის მომუშავე ამხანაგებისაგან, კერძოთ დიდიას ქარხნის მუშებისაგან, ადგილობრივი ახალგაზდებისაგან, მარგანეცის მუშებისაგან და პორტის მუშებისაგან. ეს პირველი არის ფოთში მუშის ასეთი დიდებული დასაფლავება.

კაფე.

—

აკეთის საზ. (გურია). ჩვენი საზოგადოება განსაცდელის მოლოდინშია. მოსავალი ნაკლებია. გამუდმებულმა წვიმებმა, რომელიც ეს ერთი თვე ნახევარია გრძელდება, გვალვების დროს გაჭირვებით დათესილი ჭინახული არ დაამწიფა!.. სხვა წლებთან შედარებით, ღვინო თითქმის მესამედი მოვიდა და ისიც ცუდი. ეს ასეა არა მარტო ჩვენში, არამედ მთელ გურიაში; და თუ გავიხსენებთ, რომ შარშან მოსავალი არც ისე ცუდი იყო, და სიმინდი მაინც ექვს აბაზამდე ავიდა, ადვილათ წარმოვიდგენთ რა მოელის ამ მხრით როგორც ჩვენ საზოგადოებას, ისე მთელ გურიას.

იმდენი მოთხოვნილება სკოლებზე, როგორიც წელს ჩვენში არსებობს, არასოდეს არ ყოფილა. ჩვენი საზოგადოების 6 სოფელში არსებობს ერთი ორ კლასიანი სამინისტრო სკოლა და სამიც პირველდაწყებითი,—სამ სოფელში, მაგრამ წელს ესენი საკმარისი არ დარჩა. სწავლა უკვე დაწყებულია და სამი სოფლიდან 120-მდე ბავშვი უადგილობის გამო ჯერ კიდევ მიუღებელია. ამნაირათ აუცილებელი საჭირო ხდება სკოლის მიმატება. ს. ვანი უკვე შეუდგა საქმეს. დარჩა ს. ჰანჭათი და ზომლეთი, რომელთაც მოლაპარაკება აქვთ ერთმანეთში და იმედია ისინიც ჩქარა მოაწყობენ სკოლის საქმეს. აქვე უნდა აღვნიშნოთ, რომ უკვე არსებული სამინისტრო სკოლის შენობა ძალიან ცუდ მდგომარეობაშია! სახურავი სულ წამხდარი აქვს და წვიმა ყველა ოთახებში ჩამოდის, რის გამო იატაკი დალპა და ბუხრებიც ლამის დაინგრეს, ფანჯრებიც სანახევროთ დალეწილია. თუ ეს ასე დარჩა, სწავლის გაგრძობა ყოვლად შეუძლებელი დარჩება.

ჩვენ ვურჩევთ საზოგადოებას ეხლავე შეუდგენ შენობის შეკეთებას, თორემ ახლის გაკეთება უფრო ძვირი დაჯდება.

— ერთ დროს მშვენიერი ბიბლიოთეკისაგან დღეს მხოლოდ ოთხი კედელი—ღა დარჩა: წიგნები ზოგი სოფლებში დაიკარგა და ზოგიც „მშვიდობიანობის დამცველებმა" დაიტაცეს. რაც დარჩა, ისიც უპატრონოთ ყრია მუხლამდე მტვერში. ნეტა როდის იქნება ის ბედნიერი დღე, რომ ჩვენი ბიბლიოთეკა ფეხზე წამოდგეს!

პარნასი

—

ქიზიყი. ზოგიერთ გულუბრყვილო ქიზიყელს, რომელსაც ჯერ ცხვირიც არ გაუყვია ქიზიყს გარეშე, ძალიან აინტერესებდა ყაზახების ნახვა, მეტადრე მას შემდეგ, რაც მათი „საქმენი საგმირონი" გაზეთებში იწერებოდა. მათი გულუბრყვილო ნატვრა ასრულდა. აგვისტოს შუა რიცხვებში ქიზიყს ეწვია ერთი ასეული ყაზახი. მოსვლისათანავე ჩამოუარეს სოფლებს და დაანახვეს თავიანთი „სანატრელი" სახე. დაინტერებული კაცი თუ ქალი, დიდი თუ პატარა განცვიფრებულნი აცქერდებოდენ და გულუბრყვილოთ ამბობდენ: „ეგენიც კაცები ყოფილანო". ჩვენებური ხულიგანები ახლა სამოთხეში გრძნობენ თავს. წარმოიდგინეთ, აგიტატორობასაც არ თაკილობენ. შეკრებილ ხალხში ხშირათ დაინახავთ მედიდურათ, ხმა-მაღლა მოლაპარაკეს: აბა ახლა დედა გეტირებათ, აი როგორი ერთობა გინდათო.

მას შემდეგ, რაც „ერთობა" შემოიპრა ჩვენში, ქიზიყელებმა ხელი მაგრა ჩაჰკიდეს ჯიბეებს. თუ არა ძალით, ნებით არაფერს აძლევენ „ბატონ-პატრონებს". დაწყებული 1905 წლიდან დღემდე ან სულ არა, ან მცირე ნაწილი აქვთ გადახდილი სახელმწიფო ხარჯისა, მიუხედავათ იმისა, რომ „პრიკაზი პრიკაზზე" მოდის.

ქიზიყელები უმთავრესათ ხვნა-თესვას მისდევენ. გაზეთებიდან გაიგებდით, რომ არამც თუ გასაყიდი, საყოფი პურიც კი არ მოსულა, მეტადრე წლეულს, ვისაც ორმოცი-სამოცი ურემი სულადი მოსდიოდა, ურემიც ვერ მოაქუჩა. მომეტებულ ნაწილს ორი თვის სარჩოც არ მოსვლია. სწორეთ ამის ბრალია, რომ ჯერ ეხლავე ფუთი პური ორი მანეთათ ფასობს, მხოლოდ მომავალში, რაღა თქმა უნდა, აიწევს. შიმშილობის მოლოდინით შეშინებული ქიზიყელნი პურის სასყიდლათ მიდიან ზაქათალის მხრივ, განჯაში, გარეთ კახეთში, მაგრამ ამათ, ვეღარც იქა შოულობენ.

გარდა ხვნა-თესვისა ქიზიყელები მისდევენ მევენახეობას, თამბაქოს კეთებას, საქონლის მოშენებას. გვალვისაგან შეწუხებულმა ვენახებმა ნაკლები მოსავალი მოგვცა; თამბაქოს კეთებას, თუ მხედველობაში არ მივიღებთ ორიოდე მწარმოებელს, თითქმის თავი დაანებეს კრიზისის გამო; მხოლოდ ბალახი იმდენი ვერ მოთიბეს, რომ საქონელი გამოკვებონ ზამთარში. ამის გამო თითქმის ნახევარ ფასში იყიდება საქონელი. მაშ რაღა დარჩენია ქიზიყელს, რომ თავი გადირჩინოს შიმშილისაგან? მხოლოდ საკუთარი მარჯვენა, უნდა ვისმე მიექირავოს ორიოდე გროშის ასაღებათ, რათა ცოლშვილი შიმშილით არ ამოუწყდეს, მაგრამ სამუშაოსაც ვეღარსად შოულობს, ვერც ქალაქში და ვერც სოფლათ. აი ამისთანა უკიდურეს მდგომარეობაშია დღეს ქიზიყი. ერთი მხრივ ასეთი გაჭირვება, მეორე მხრივ „პრიკაზი" „ფოშტის" ფული შემოიტანეთ ხაზინაშიო. გლეხები ნებით ვერაფერს მისცემენ, საჭიროა ძალა. აი სწორეთ ამისთვის მოგვევლინენ ეს ახალი სტუმრები.

ქურდობა, ღამით თავდასხმა და გაძარცვა, უსახელო წერილებით თუ აშკარათ ფულის მოთხოვნა ჩვეულებრივ მოვლენათ გადაიქცა. ამის ძოსაპობლათ თითქმის ყველა სოფლებში ყარაულები დააყენეს. მაგრამ თავხედი ექსპროპრიატორების წინააღმდეგ ყარაული ვერაფერი წამალია. ამისთვის შეძლებული გლეხები, რომელნიც უმთავრესათ ხულიგანობდენ ეხლა გაფაციცებულნი ცდილობენ პარტიაში ჩაეწერონ, თითქოს პარტიის წევრობა იხსნიდეს ექსპროპრიატორთაგან, მეორე მხრივ, ქურდ-ბაცაცებიც ცდილობენ „პარტიაში" შესვლას, რადგანაც ამით სასჯელს აიცდენენ ჰგონიათ ამგვარი განწყობილებით სარგებლობენ ადგილობრივი ფედერალისტები და რომ პარტია გაადიდონ „დავთარში", სწერენ ყველას, ვინც კი მოისურვებს „პარტიონობას". ახლათ გამოჩენილ ქართველ „მეცნიერ" პ. აკობიას ქმნილებათა სამი ტომი: „ხალხის მტერია სოციალდემოკრატია", „სოციალდემოკრატიამ მოატყუა გლეხები" და „ბნელეთით რევოლიუცთაგვ-ეშმაკთ ევოლიუცია" ფუთობით მოუზიდნ-ფედერალისტებს. ალბათ ცდილობენ ამ „სამეცნიერო" წიგნებით ქიზიყის განათლებას ქიზიყელი „შკოლნიკები" დაარბენინებენ სოფლებში პ. აკობიას თხუზულებებს, ეხვეწებიან, ემუდარებიან გლეხებს: „რა არის კაცო ერთი წიგნი იყიდე ვითომ დუქანში ერთი რუმკა არაყი დაგილევნიაო", მაგრამ აქაც ბედმა უმუხთლად, პ. აკობიას სამ საპიკიანი წიგნებს გლეხები არა ყიდულობენ.

გოგია.

—

ს. პერევისა (შორაპნის მაზრა). მას შემდეგ რაც სოფლებში სტრაჟნიკები დააყენეს ხალხი მეტათ გაჭირვებულ მდგომარეობაში ჩავარდა: ღამ-ღამობით, როცა დაღლილ-დაქანცულ მუშას სძინავს, ჩვენ „მცველების" ცხენები ყანაში თარეშობენ ძარცვა გლეჯაც გახშირდა: ისე დღე არ გავა, რომ არავინ გაცარცვონ. წელს ჩვენში დიდი გოლვა იყო და ყანები გვიან დაითესა. ამასთანავე შემოდგომის ქარმა აჩალა და ტაროს გაკეთება ვეღარ მოასწრო. ამტომ სოფელს შიმშილი მოელის. ჩვენი სოფელი ჭიათურით იდვამდა სულს, მაგრამ ჭიათურაში ძალიან დაქვეითებულია მუშაობა რამაც გლეხობა ძალიან დააღონა.

ვალ. პერევისელი.

რუსეთის ამბები

ს.-დ. სამხედრო ორგანიზაციის საქმე. პეტერბურგის სამხედრო-საოლქო სასამართლომ, ორი კვირის სხდომების შემდეგ გამოიტანა განჩინება რ. ს.-დ. მ. პარტიის პეტერბურგის კომიტეტის სამხედრო ორგანიზაციის საქმის თაობაზე. განჩინების ძალით 8-დან 4 წლამდე კატორგა მიესაჯა 12 კაცს, რომელნიც ცნობილ იქნენ დამნაშავეებათ იმაში, რომ მათ საზოგადოება შეადგინეს, რომელსაც მიზნათ ქონდა რუსეთში დაწესებულ მონარქიულ მართვა-გამგეობის დამხობა და მის მაგივრათ დემოკრატიულ რესპუბლიკის დამყარება. ორს მიესაჯა საუკუნოთ გადასახლება. დანარჩენი 17 კაცი გამართლებულ იქნა. **დასჯილთა** შორის არიან ინჟინერი, ექიმი, სტუდენტები და სალდათები. სამხედრო პროკურორმა მოითხოვა, რომ გამართლებულთა სახელი და გვარები დაუფარებლივ „თხრანი" განყოფილებისათვის ეცნობებიათ, ვექილებმა ცხარე პროტესტი განაცხადეს ასეთი მოთხოვნის წინააღმდეგ, მაგრამ თავმჯდომარემ განაცხადა—ეს საჭიროა არა სასამართლოსთვის, არამედ ადმინისტრაციისათვისო. განჩინებამ, რომელიც ხალხის დასწრებით წაიკითხეს, დიდი ქვითინი და წივილ-კივილი გამოიწვია აუარებელ ნათესავების მხრივ.

„მოკავშირეთა" ცირკულიარი. „რუსის ხალხის კავშირის" მთავარ საბჭოს შემდეგი ცირკულიარი დაუგზავნია კავშირის განყოფილებათა თავმჯდომარეებისათვის: „რუსის ხალხის კავშირის" მთავარი საბჭო, გიგზავნისთ რა ამასთან შინაგან საქმეთა მინისტრის ცირკულიარს, რომელიც ნებას აძლევს ებრაელებს სადაც უნდათ, იქ იცხოვრონ, გთხოვთ განუმარტოთ თქვენი გუბერნიის ყველა მეორე განყოფილებებს ამ ცირკულიარის მავნებელი მნიშვნელობა რუსის ხალხისათვის,—წინადადება მისცეთ ყველა მეორე განყოფილებათა საბჭოებს—უქვეშევრდომილესი გრძნობები გამოუცხადონ მის უდიდებულესობას „შტანდარტზე" განსაცდელისაგან გადარჩენის გამო და თხოვონ მას დაპეშებით—ნება არ მისცეს ებრაელებს გადასახლ-გადმოსახლდენ მინისტრის ცირკულიარის თანახმათო" და სხ.

უმაღლეს სასწავლებლებში. მოსკოვის უნივერსიტეტის ცენტრ. ორგანოდან გამოვიდა სოც.-დემ. პარტიის სტუდენტთა ფრაქციის 7 წარმომადგენელი, რამდებმაც განაცხადეს—დღევანდელ პირობებში პარტიულ პროგრამის განხორციელება შეუძლებელიაო.

არეულობა სატუსაღოში. კიევის სატუსაღოში არეულობა მოხდა. „უგოლოვნი" და პოლიტიკურმა ტუსაღებმა დააპირეს გაქცევა. საღამო ხანს გამოამტვრიეს კარები-მივარდენ მორიგ სალდათებს, წაართვეს თოფები და გასაღები და დაიწყეს კამერების გაღება. მაგრამ ამ დროს მოცვივდენ სხვა სალდათები, დაუშინეს თოფები და 3 ტუსაღი დასჭრეს.

მუშათა შორის.

პოლიციის თავდასხმა პროფ. კავშირზე. ეკატერინოსლავში პოლიციამ გაჩხრიკა მკერვალთა პროფ. კავშირის სადგომი კრების დროს. ქუჩაზე სახლის მახლობლათ ნახეს სოც.-დემ. მოწოდება. გაჩხრეკა გამოიწვია იმ ეჭვმა, რომ კავშირის სადგომში კრებას ახდენენ სოც.-დემ. და ბუნდიო. პოლიციამ დაიჭირა 107 კაცი, კრებაზე დამსწრენი, მათ შორის კრების თავმჯდომარე. 68 კაცი მალე გამოუშვეს. ამავე დროს გაჩხრიკეს გადამწერთა კავშირი, სადაც დაიჭირეს კავშირის მდივანი.

სოფლათ.

— ორგეევის მაზრაში მემამულე დონიჩის მამულში გლეხებმა, რომლებსაც უარი უთხრეს მიწის იჯარით მიცემაზე, თავისი ნებით გაიყვეს მიწები და შეუდგენ დამუშავებას. ისპრავნიკმა დაიჭირა სოფლის სტაროსტა და ორი მოთავე.

— საგლეხო ბანკის კურსკის განყოფილებამ, გლეხების მიერ ფულის შეუტანებლობის გამო, გაყიდა იმ მიწების თითქმის ნახევარი ნაწილი, რომლებიც გლეხებმა ბანკის შემწეობით შეიძინეს.

ფინლიანდია

— სეიმის კომისიებმა გადაწყვიტეს დაკმაყოფილებულ იქნას რუსეთის მთავრობის მოთხოვნა 20 მილ. მარ. გადადების შესახებ. ამ ფულს თხოულობს რუს. მთავრობა ფინლიანდიის განთავისუფლებისათვის სამხედრო ბეგარის მოხდისაგან.

— სეიმის კომასია ძირითად კანონების შესახებ შეუდგა იმ წინადადების განხილვას, რომ აღდგენილ იქნას ბობრიკოვის რეჟიმის დროს დარღვეული კანონიერება. სხვათა შორის, ეს წინადადება შეეხება ფინლიანდიის სახელმწიფო სამსახურში რუსების მიღებას და კარლ პროკოპეს საქმეს, რომელიც რუსულ კანონით იქნა გასამართლებული და გაგზავნილი კატორგაში.

— ფინლიანდიის გენერალ-გუბერნატორმა აუკრძალა სენატს მისცეს სეიმის კომისიებს რაიმე ცნობები, რომელიც სახელმწიფო მართვა-გამგეობას შეეხება.

— ფინლ. გენ.-გუბერნატორი შეეკითხა სენატს იმის შესახებ, გადასცა თუ არა მან ძირითად კანონების კომისიას უმაღლესი წინადადება ახალ სახელმწიფო წყობილების (ფინლიანდიის კონსტიტუციის) შესახებ, და თუ გადასცა, რა საბუთის ძალით და ვისი ნებართვით. სენატმა უპასუხა, რომ ეს წინადადება ჯერ არავისთვის არ გადაუცია და მხოლოდ სენატის კომისია არჩევს მას სრულიად საიდუმლოთ, სეიმში რამდენიმე განცხადება იქნა შეტანილი, რომ ეთხოვოს ხელმწიფეს ნება დართოს სეიმს განიხილოს უმაღლესი წინადადება ახალ სახელმწიფო წყობილების შესახებ.

სოციალისტური კონგრესი ნანსში

ივნისის პირველ რიცხვებში ქ. ნანსში შესდგა სოციალისტთა კონგრესი, სადაც განიხილეს ორი ფრიად საყურადღებო საკითხი: ანტიმილიტარიზმი და პარტიასა და პროფესიონალურ კავშირებს შორის დამოკიდებულება. ხანგრძლივ კამათის შემდეგ გამოირკვა ორი მთავარ აზრთა მიმდინარეობა, ორი ერთი მეორის მოწინააღმდეგე მიმართულება. ცალ მხარეს დადგენ ეგრეთ წოდებული ჟორესისტები—უმრავლესობა, მეორე მხარეს

უმცირესობა.—პართლ-მორწმუნე მარქსისტები ანუ, სწორეთ რომ ვსთქვათ, გედისტები. დასახელებულ საკითხებზე მოწინააღმდეგე მხარეებმა თავ-თავიანთი რეზოლიუციები გამოიტანეს, შინაარსი ამ რეზოლიუციებისა იგივეა, რაც წინა კონგრესისა, მხოლოდ პატარა ფორმალურ შესწორებით.

ვალიანის მეგობარმა ჰენრი ლანდირმა უმრავლესობის სახელით განმარტა რეზოლიუცია პარტიის და პროფესიონალურ კავშირების დამოკიდებულებაზე, მან მოკლეთ სთქვა ის, რაც ჟორესმა წარსულ წლის კონგრესზე. აი, მოკლეთ რეზოლიუციის შინაარსი: გედისტები გვეუბნებიან, რომ სინდიკალიზმს ხელფასის სისტემის მოსპობა არ შეუძლიან; თუნდაც რომ საერთო გაფიცვა გამარჯვებით გათავდეს, მაინც მუშები ფაბრიკა-სახელოსნოებში, როგორც დაქირავებული მუშები ისე დაბრუნდებიან; მხოლოდ სოციალიზმს შეუძლიან არსებულ წარმოების ურთიერთობის მოსპობა. ამასთანავე გვიკიჟინებენ, რომ სინდიკალიზმს მთავრობის და სახელმწიფოს წინააღმდეგ არაფერი არ შეუძლიანო. მარქსისტების ანუ გედისტების სინდიკალიზმის ამგვარ განმარტების წინააღმდეგ, ჰენრი ლანდირმა დამრღვეველი საბუთები წამოაყენა გედის აზრების გასაბათილებლათ.

ლანდირმა თავის აზრების დასამტკიცებლათ სხვათა შორის ამნის რეზოლიუციიდან ზოგიერთა ალაგები მოიყვანა, სადაც ხაზგასმულათ ნათქვამია, რომ სინდიკალიზმი შრომის განთავისუფლებას უმზადებს ნიადაგს, მხოლოდ მისი (შრომის) საბოლოვოთ განთავისუფლება ხდება კაპიტალის ექსპროპრიაციით; აქ, როგორც, ვხედავთ სინდიკალიზმი და სოციალიზმი იმგვარათ უახლოვდებიან ერთი მეორეს და ბოლოს ორივენი მთლათ ერთდებიან. ამისათვის, ამბობს ლანდირი, ჩვენ გვაქვს სრული უფლება რეზოლიუცია გადაჭრით განვმარტოთ, რომ სინდიკალიზმი და სოციალიზმი ორივ ერთი და იგივე მოძრაობაა, ერთსაც და მეორესაც ერთი და იგივე მიზანი აქვს; უფლება გვაქვს ვთქვათ, რომ ანარქიზმი იმავე მიზანს ელტვის („მუშათა კლასის განთავისუფლებას" და „კაპიტალიზმის ექსპროპრიაციას") რასაც თვით სოციალიზმიო. ამიტომაც სოციალიზმი და ანარქიზმი ერთია. ჰენრი ლანდირის შეხედულებას საფრანგეთის ზოგიერთმა ამხანაგებმა თანაუგრძნეს და სხვათა შორის გულნატკენათ იძახოდენ, რომ ანარქისტების კონგრესზე არ დაშვება ერთობ დიდი უბედურება იქნება სოციალიზმისთვისო. (?!).

ჩვენის აზრით ჟორესის და მისი კომპანიის რეზოლიუციის მთელი უსაფუძვლობა იმაში მდგომარეობს, რომ ისინი რეზოლიუციის საშუალებით ლამობენ შეურიგებლობის შერიგებას. პროფესიონალური კავშირები აუცილებლათ სოციალისტურ პარტიასთან შეთანხმებით მოქმედებდეს, მას პარტიის მთავარი მიზანი ამოძრავებდეს, პარტიის საბოლოვო მიზნის განხორციელება უნდა შეადგენდეს მის მთავარ დანიშნულებას; ერთმანეთ შორის უთანხმოება და მოურიგებლობა მომაკვდინებელი ცოდვაა. მაგრამ დოქტრინალური „სინდიკალიზმი", რომელიც საფრანგეთში ნიშნავს ანარქო-სინდიკალიზმს, სულ სხვა ჯურის მუშათა მოძრაობაა. ანარქო-სინდიკალიზმი წინააღმდეგია სოციალიზმისა. მას სოციალისტურ პარტიების პოლიტიკური მოქმედება მეტ ბარგათ მიაჩნია, ამასთან საზარალოთაც კი. იგი ებრძვის სოციალიზმს როგორც და რამდენათაც შეუძლიან. გავიხსენოთ თუნდ ჰუბერტ ლაგარდელის სამი წლის ომი მის „Mouvement Socialiste"-ში და წვრილ ბროშიურებში სოციალისტების წინააღმდეგ.

საფრანგეთში არსებობს ორ გვარი პროფესიონალური კავშირი: პროფესიონალურ კავშირებს, რომელთაც საწევრო ფულის შემტანი წევრები ჰყავთ და ისეთი პროფესიონალური კავშირებიც, სადაც არა მუდმივი კავშირის წევრები არიან და არც საწევრო ფული შეაქვთ. პირველი კატეგორიის პროფესიონალური კავშირები რეფორმატორული არიან და ხშირათ ულტრა-რეფორმისტურიც. მეორე კატეგორიის პროფესიონალური კავშირები ჩვეულებრივ ანარქო-სინდიკალისტურია, ესენი ცდილობენ თავიანთი რაოდენობა დიდ და გაბერილ სიტყვების საშუალებით გააზვიადონ. თუ რომ საფრანგეთში პარტიას და პროფესიონალურ კავშირებს შორის კონფლიქტი ხდება, თუ რომ ეს ორი საკითხი დღეს საფრანგეთში ტრაღიკულ პრობლემათ გადაიქცა, ყველა ეს მხოლოდ ანარქო-სინდიკალიზმის მეოხებით, რომელსაც არავითარი მსგავსება არა აქვს ნორმალურ პროფესიონალურ კავშირების მოძრაობასთან. ცხადია, რომ ანარქო-სინდიკალიზმი და სოციალიზმი ერთსა და იმავე მიზანს არ ემსახურება, ერთი და იგივე არაა.

როგორც ზევით შევნიშნეთ, ანარქო-სინდიკალიზმს თავის წმინდა მოვალეობათ დაუსახავს სოციალდემოკრატიულ ანუ, სწორეთ რომ ვთქვათ, სოციალისტურ პარტიასთან ბრძოლა. იგი ამ მოვალეობას ერთ წუთსაც არ ღალატობს მუდამ ცდილობს ორგანიზაციულათ მოწყობილ სოციალიზმის ყოველ მხრივ დაშლას. გავიხსენოთ ანარქისტების უკანასკნელ წლების მოღვაწეობა საფრანგეთში და დავინახავთ მათ საგმირო საქმეებს. მიუხედავათ იმისა, რომ მათ ჟორეს-ვალიანებმა დიდი სიმპატია გამოუცხადა, მათ სასარგებლო რეზოლიუცია გამოიტანეს წარსულ და აწმყო კონგრესზე, ანარქო-სინდიკალისტებმა მაინც განაგრძეს ჩვეულებრივი ბრძოლა სოციალიზმის წინააღმდეგ. თვით პარტიის ოფიციალურ ორგანოს „ჰუმანიტეს"-ს (ეს ორგანო ჟორესის რედაქტორობით გამოდის) ფურცლებზე ერთმა ცნობილმა ანარქო-სოციალისტმა წუმპეს მორევი დააყენა; დასტამბა ერთი ლანძღვის წერილი, სადაც იგი სთათხავდა და მიწასთან ასწორებდა ჟიულ გედს და ჩრდილოეთ მუშათა ორგანიზაციას. გარდა ამისა, ანარქო-სინდიკალისტების პარტიაში მოკალათებას პარტიის წევრთა რიცხვით შემცირება მოყვა. ყველა ფედერაციებში, სადაც კი არსებობდა სოციალისტური მუშათა ორგანიზაციები, ყველგან მუშების საგრძნობელი ნაწილი ჩამოსცილდა პარტიულ ორგანიზაციებს და ანარქო-სინდიკალისტებს შეუერთდენ. დარჩა მხოლოდ შეურყევლათ ჩრდილოეთ ფედერაცია—ეგრეთ წოდებული „გედისტების ფედერაცია", უკანასკნელნი კი, პირიქით, რაც დრო გადის, სწრაფათ იზრდება. სულ ერთი წლის განმავლობაში—1907 წ. ჩრდილოეთ გედისტთა ფედერაციას ოთხასი წევრი მოემატა.

ერთი სიტყვით თამამათ შეიძლება ითქვას, რომ პარტიის ანარქო-სინდიკალისტებთან ერთი წლის შეკავშირებამ თვით პარტიას დიდი ვნება მოუტანა.

რა თქვეს და რა გზას დაადგა ჩვენი პარტია ნანსის კონგრესზე ამაზე დაწვრილებით შემდეგ წერილში.

შვარცი.

„ჩვენი გზის" ფოსტა

შემახა: მ. ჯავჯანიძეს ფული გამოგზავნეთ.

სალიეთი ი. გვანიძეს გამოგზავნეთ ერთი მანეთი.

დეპეშები

(პეტერბურგის დეპ. სააგ.)

25 სექტემბერი

ა რ ჩ ე ვ ნ ე ბ ი

პეტერბურგი. სააგენტოს ცნობებით 25 სექტემბერს მოემატა 3 მუშათა „ვიბორშჩიკი". ამათგან 2 სოციალდემოკრატია, 1 სოციალისტი.

ქალაქის ამომრჩეველთაგან მიემატა 142 ვიბორშჩიკი. ამათგან 6 ჭეშმარიტ რუსთა წევრი 6 ოქტომბრისტი; 43 კადეტი; 2 სოც.-დემოკრ. 1 სიონისტი; 2 პოლონელთა რეალური პარტიისა; 15 ნაროდოვეცი; 3 ბალტიის კონტ. მონარქ. პარტიისა; 1 მონარქისტი; 1 უკიდურესი მემარჯვენე; 15 მემარჯვენე; 3 ბესარაბიის პარტიისა; 4 ზომიერი; 1 კონსერვატორი; 14 უპარტიო; 5 მემარცხენე; 6 პროგრესისტი; 4 ზომიერი პროგრესისტი; 2 გამოურკვეველი.

პეტერბურგი. სოფლის საზოგადოებათა ვიბორშჩიკებს მიემატა 197. ამათგან ჭეშმარიტი რუსი 1; კადეტი 4; ტრუდოვიკი 2; ნაროდოვეცი 13; მონარქისტი 7; მემარჯვენე 65; ზომიერი 3; მემარცხენე 19; უკიდურესი მემარცხენე 7; პროგრესისტი 8; უპარტიო 59; გამოურკვეველი 9.

მაწათ მფლობელთა ვიბორშჩიკებს მიემატა 171. რუსთა კავშირის 1; ოქტომბრისტი 2; კადეტი 3; კონსტ. კათოლიკური პარტიის 2; ნაციონალისტი 18; ნაროდოვეცი 7; ბალტიის კონსტ. მონარქ. პარტიისა 26; მონარქისტი 22; მემარჯვენე 72; უპარტიო 14; სოფლის ვიბორშჩიკებს მიემატა 35. აქედან 5 მონარქისტი; 8 მემარჯვენე; 17 ზომიერი; 2 მემარცხენე; 2 გამოურკვეველი.

წვრილ მემამულეთა რწმუნებულებს მიემატა 50 კაცი. 5 ოქტომბრისტი; 30 მემარჯვენე; სხვები გამოურკვეველნი.

მუშათა რწმუნებულებს მიემატა 102. ამათგან 1 კადეტი; 15 სოც.-დემოკრ. 1 სოც.-რევ. 7 ზომიერი; 30 უპარტიო; 9 მემარცხენე; 39 გამოურკვეველი.

პეტერბურგი. გამოქვეყნდა შინაგან საქმეთა მინისტრის ცირკულიარი, რომელშიაც აღნუსხულია უფლება-მოვალეობანი საგუბერნიო საარჩევნო კრების თავმჯდომარისა და რამოდენიმე სხვა საკითხი დუმაში არჩევნების შესახებ.

კიევი. საკუთარ სახლში მოკლეს ცოლ-ქმარი ტარასევიჩები.

პეტერბურგი. დღეს მოიყვანეს სისრულეში სამხედრო-საოლქო სასამართლოს დადგენილება, რომელმაც სიკვდილით დასაჯა (ჩამოხრჩობა) გადაუწყვიტა სამოილოვს, ლიპკას, სიშკინს, კონდრაშოვს, ევსტაფიევს, კასიუს და ივანოვს. პირველ ექვსს ბრალდებოდათ ნარვის ფაბრიკის დირექტორის მკვლელობაში მონაწილეობის მიღება, ხოლო უკანასკნელს აკატუევის ციხის უფროსის მოკვლა.

დიდი პრემია უვაროვის სახელზე დატოვებული, სამეცნიერო აკადემიამ სამათ გაანაწილა. 1000 მანეთი მიიღო გოტიემ თხზულებისათვის: „Замосковный Край въ 17 вѣкѣ". 500 მანეთი მიეცა პოკროვსკის „Казанскій архіерейскій домъ"-ის დაწერისათვის. უვაროვის მენდლები მიიღეს პროფესორმა ბრაუნმა, ლატკინმა, ბულიჩმა, იკონნიკოვმა, კარსაკოვმა და ლებედიევმა.

ლგოვი. სოფ. პოლიანკოვოში ცეცხლის დროს, რომელმაც 40 სახლი გაანადგურა 5 კაცი დაიწვა.

მოსკოვი. მონარქისტთა პარტიის თავმჯდომარე გრინგმუტი მძიმე ავათ შეიქნა.

ლოძი. პამიანიცაში ბოჭკის ქუჩაზე ბავშმა ნაგავში ყუმბარა იპოვა; ყუმბარა ხელიდან გაუვარდა და ბავშვი ძლიერ დააშავა. დაიჭრა აგრეთვე ორი გამვლელი და ორი მოთამაშე ბავშვი.

რიგა. დაესხენ რკინის გზის მატარებელს, მაგრამ გაძარცვა ვერ მოახერხეს. რამდენიმე კაცი დაშავდა. ცხრამეტ თებერვალს ქუჩაზე მძიმეთ დასჭრეს პოლიციის აგენტი.

ხ ო ლ ე რ ა

სარატოვი. 27 სექტემბერს ხოლერით ავათ გახდა სამი კაცი, მოკვდა 2.

ომსკი. ავათ გახდა 11, მოკვდა 7 კაცი.

ტომსკი. ხოლერით ავათ გახდა 6 კაცი, მოკვდა 2.

ნიჟეგოროდი. ეპიდემიის დასაწყისიდან ავათ გახდა 417, მოკვდა 195 კაცი.

უ ც ხ ო ე თ ი

თავრიზი. შაჰისაგან კონსტიტუციის დამტკიცებამ ხალხში დიდი სიხარული გამოიწვია. ქალაქში ილიუმინაცია გაიმართა.

თეირანი. მეჯლისმა დაამთავრა ძირითადი კანონების განხილვა, რომელიც მიღებულ იქნა ხმის უმეტესობით.

ფრიდრიხს გაგენ. გრაფმა ცეპელინმა განაახლა თავისი ჰაეროსტატით ნავარდობა. ჰაეროსტატში იჯდა 8 კაცი და ძლიერ მოხერხებულათ მიდიოდა ძლიერი ქარის წინააღმდეგ. ჰაეროსტატმა გადაიარა ქალაქის თავზე. ხალხი დიდის აღტაცებით მიეგება გრაფს.

ნორფოლკი. ამერიკის ჯავშნიანი გემი ქვას დაეჯახა და დაზიანდა.

გენუია. ერთმანეთს დაეჯახა ორი მატარებელი. 14 ვაგონი დაზიანდა. მგზავრთაგან დაშავდა 5 კაცი.

შანჰაი. მოვიდა ამერიკის სამხედრო მინისტრი ტაფტი, თავისი ამალით.

სტამბოლი. სპარსეთის საელჩო იუწყება, რომ არ მიუღია ცნობები ოსმალოთაგან სამი პროვინციისა და ქალაქის დაჭერის შესახებ.

პარიზი. დაიწყო რუსის ანარქისტი ლავას საქმის გარჩევა. იმან სალდათებს ესროლა რესპუბლიკის მოედანზე 13 აპრილს.

რედაქტორ-გამომცემელი

იოსებ ზ. გიორგობიანი

განცხადებანი

ავადმყოფებს და სუსტებს „სპერმატინი"

თუ თქვენ დასუსტებული ხართ ფიზიკურ ან გონებრივ მუშაობით, თუ ჯანი გაიტეხეთ, ნერვები დაისუსტეთ ან ესა თუ ის სენი გჭირთ, სასოწარკვეთილებას ნუ მიეცემით, არის „სპერმატინი". იგი სასურველ შვებას მოგცემთ. მას არ შეიძლება მედიკამენტი ვუწოდოთ, რომელიც ერთ რაიმე ადგილზე მოქმედებს, არა! ეს ნივთიერება სრულიად უვნებელია, იგი ცხოვრების ესენციაა, იგი ძალის შომმატებელია. „სპერმატინი" მოქმედებს სისხლზე და აახლებს მას, აშორებს რა მავნე ელემენტებს, ჰხვდება რა იქ, სადაც უჯრედები ორგანიზმში რაიმე სენის ან სიბერის გავლენის ქვეშ იმყოფება, „სპერმატინის" ნაწილები, ჯანმრთელობის დარაჯნი, იწყებენ ნაყოფიერ მუშაობას უჯრედების აღსადგენად, აწვდიან მას ახალ სისხლს და ახალ ძალას და ამით შეძლებას აძლევენ ბრძოლისას როგორც სენთან, ისე ყველაფრის გამანადგურებელ დრო-ჟამთან. „სპერმატინი" შედეგია ბროუნ-სეკარის შესანიშნავ აღმოჩენისა. ჰშველის ყველაფერს: სისხლნაკლებობას, ძალის სისუსტეს სიბერეში, მარაზმს, დაუძლურებულ ნერვიულ სისტემას, შამაკაცის სიუძლურეს, გადაჭარბებულ დაღლილობას გონებრივ და ფიზიკურ მუშაობის დროს, ონანიზმის შედეგს და წითელ ქარს, სიფილისს, სურავანდს, დამბლას, სქესობრივ მოჭარბებულ ურთიერთობის შედეგს, ხერხემლის ტვინის სატკივარს, პლექს, ქარებს, ქრონიკულ მუცლის შეკვრას, ბუასილს და სხვას. ეს საშუალება საუკეთესო ნაყოფს იძლევა.

ავადმყოფთა წერილები.

„**მ. ხ. ბ. ახობაძევ!** თითმის მთელი ხუთი წელი ვიტანჯებოდი სისხლ-ნაკლულევანებით. უკანასკნელს წელიწადს ნერვები ძალიან ამეშალა. რაც დრო გადიოდა, უარესათ ვხდებოდი და მაკლდებოდა ჯანი, დამეკარგა მადა ჭამისა, ძილი და ენერგია. დამიწყო ფეხებმა ტკივილი, თავის ტკივილი. ამ ხუთის წლის განმავლობაში ვღებულობდი სხვადასხვა წამლებს—გამოწერილს სხვადასხვა ექიმებისაგან, მაგრამ ამაოთ ჩაიარა წამლობამ და დავკარგე მორჩენის იმედი. ამ დროს გავიგე, რომ თფილისში იყიდება წამალი ყოველგვარ ავათმყოფობისა—„სპერმატინი" ბატონ ახობაძესთან, წარმომადგენელთან მოსკოვის ივანოვის ლაბორატორიისა. მოსკოვის ქუჩ. № 4. ვიყიდე ერთი ფლაკონი და ვიწყე მისი იღება. ერთის კვირის განმავლობაში ვიგრძენი სატკივრის შემსუბუქება, გავთავისუფლდი ყველა იმ ავათმყოფობისაგან, რომლითაც ვიტანჯებოდი ხუთ წელიწადს. იმედი მაქვს, რომ სპერმატინი მომანიჭებს ჩემს დაკარგულს ჯანს. ამით დავივიწყებ ჩემს წარსულ უბედურებას, თუ რომ გადამარჩენს ექიმების რეცეპტებს და ვიზიტებს, ჩემთვის უსარგებლოს. პატივის ცემით **ვ. მნაცაკანოვისა**". თფილისი, 22 აგვისტო.

„**მ. ხ. ბ. ივანოვ!** სიტყვა ვერ გამომიძებნია მადლობის გამოსაცხად ებლად თქვენის სასწაულთ-მომქმედ „სპერმატინისთვის". 10 წელზე მეტს ვიტანჯებოდი ძალისისუსტით, გულის ფრიალით, ხველებით, ნერვების დაუძლურებით. იქამდე მივედი, რომ თავის მოკვლა განვიზრახე. ერთ წუთს მოსვენება არა მქონდა, ყველაფერი მაბრაზებდა, სულ მცირე რამეც. ყველაფერზე ვტიროდი, „სპერმანის" ორი ფლაკონის მიღების შემდეგ მხნედ ვიგრძენ თავი, სიმშვიდე მომეფინა, გული დამიმშვიდდა, ძილი და მადა დამიბრუნდა, ერთის სიტყვით—სულ განვახლდი. ყველა ამისთვის გულწრფელად გმადლობთ და ღმერთს ვევედრები თქვენთვის. თქვენი პატივისმცემელი **ნ. ბოსსი**. მოსკოვი, მე-2 მეშჩანსკაია, ს. პოლიაკოვისა, № 11, 2, № 21. 24 ნოემბერი 1906 წ.".

„**მ. ხ. ბ. ივანოვ!** სიამოვნებით ვაცხადებ, რომ ი. ნ. ივანოვის ლაბორატორიის „სპერმატინმა" დიდი შვება მოგვცა მე და ჩემ ცოლს ნერვების მოშლისა და ტანჯვის დროს. მოსკოვის ბავშვთა სოფიის საავადმყოფოს მეაფთიაქეს თანაშემწე **ს. კიუმენძერ**. 19 აპრ. 1907 წ."

„ივანოვის „სპერმატინის" ლაბორატორიაში („სპერმინი"). მ. ხ. მე ვიტანჯებოდი დიდი ხნის ბუასილით და ნერვების დაუძლურებით, აგრეთვე მიკანკალებდა ხელები. ვცადე თქვენი „სპერმატინი" და თუმცა წამლობის დროს გარემოება ხელს არ მიწყობდა, მაინც ვამოწმებ, რომ ჩემზე მან კარგად იმოქმედა: განვახლდი და გამოვკეთდი. გადავწყვიტე ვისარგებლო მეც და ჩემმა ოჯახობამ. იგი საუკეთესო სამამაგრებელი საშუალებაა. პატივისცემით **ს. ნ. ივანოვი**. მოსკოვი, როგოჟსკაია, 3 პერ., ს. ივანოვისა, 1 მაისი 1907 წ.".

„სპერმატინი" განვლილი წლის ბოლომდე ვრცელდებოდა ამ სახელით „სპირმანი" ნ. ნ. ივანოვი და ამხ. სახელით, ეხლა-კი, ნ. ნ. ივანოვის სიკვდილის შემდეგ, იგი მზადდება იმის ძმის ვ. ნ. ივანოვის ლაბორატორიაში რეცეპტის შეუცვლელად. „სპერმატინ"-მა ნ. ნ. ივანოვისამ, დღეს კი, „სპერმატინმა" ი. ნ. ივანოვისამ დაიმსახურა აუარებელი სამადლობელი წერილი, ოქროს მედალი და უმაღლესი ჯილდო რუსეთში, ლონდონში, პარიზში, და ბრიუსელში.

უფრთხილდით სიყალბეს და მიბაძვას. წიგნაკები უფასოდ. ფასი ერთი ფლაკონისა 2 მ. 40 კ. გაგზავნა ერთიდან 4 ფლაკონამდე 40 კ. 5-დან 10-დე 65 კ. შუა აზიაში ორჯერ ძვირია აღმოსავლეთ ციმბირში—სამჯერ. გამოწერა შეიძლება ფოსტით, მხოლოდ წანდაწინვე უნდა გამოიგზავნოს ბე ფოსტის მარკებით ან ფულით—მესამედი ფასისა.

წარმომადგენელი კავკასიისთვის ი. გ. ახობაძე. თფილისი, მოსკოვის ქუჩა, გევისა № 4. **უბეოდ საქონელი არ იგზავნება.** (0—3)

მატარებლის მიმოსვლა

(18 აპრილიდან 15 ოქტომბრამდე)

(ფრჩხილებს გარედ ნაჩვენებია პეტერბურგის საათი, ფრჩხილებში—თფილისისა)

თფილისიდან მიდის

ბაქოს: 1) სწრაფი (როსტოვისა), დილის 6 საათზე (6 ს. და 58 წ.); 2) საფოსტო, საღამოს 7 ს. 36 წ. (8 ს. 34 წ.); 3) სამგზავრო, დილის 8 ს. 5 წ. (9 ს. 3 წ.)

ბათუმს: 1) სწრაფი, ღამის 11 საათზე (11 ს. 58 წ.); 2) საფოსტო, შუადღის 12 ს. 23 წ. (1 ს. 21 წ.); 3) სამგზავრო, ღამის 12 ს. 5 წ. (1 ს. 3 წ.)

ბორჯომს: 1) ნაშუადღევის 2 ს. 10 წ. (3 ს. 8 წ.); 2) დილის 8 ს. 50 წ. (9 ს. 48 წ.)

ერევანსა და ყარსს: 1) საფოსტო, ღამის 12 ს. 10 წ. (1 ს. 8 წ.); 2) მამგზავრო, შუადღის 12 ს. 45 წ. (1 ს. 43 წ.)

თფილისში მოდის

ბაქოდგან: 1) სწრაფი (როსტოვისა), ღამის 10 ს. 35 წ. (11 ს. 33 წ.); 2) საფოსტო, შუადღის 11 ს. 33 წ. (12 ს. 31 წ.) 3) სამგზავრო, ღამის 11 ს. 35 წ. (12 ს. 33 წ.)

ბათუმიდან: 1) სწრაფი, დილის 5 ს. 40 წ. (6 ს. 38 წ.); 2) საფოსტო, საღამოს 6 ს. 45 წ. (7 ს. 43 წ.); 3) სამგზავრო, დილის 7 ს. 25 წ. (8 ს. 23 წ.)

ბორჯომიდან: 1) დილის 5 ს. 10 წ. (6 ს. 8 წ.) 2) საღამოს 9 ს. 2 წ. (10 ს.)

ერევან-ყარსიდან: 1) საფოსტო, დილის 5 ს. (5 ს. 58 წ.); 2) სამგზავრო, ნაშუადღევის 4 ს. 15 წ. (5 ს. 13 წ.)

დაიბეჭდა და გამოვიდა გასასყიდათ ივ. გომელაურის მიერ შედგენილი სახელმძღვანელო

სკოლებში შესასწავლი

ქართველი მწერლები

მათი სურათებით და ბიოგრაფიებით.

წიგნი პირველი,

მეორე გამოცემა, შევსებული და შესწორებული. შეიცავს 416 გვერდს და **ღირს ყდით თოთხმეტი შაური**. მაღაზიებს და სასწავლებლებს დაეთმობა 20 პროცენტი.

ამ წიგნის საწყობი იმყოფება „ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების" წიგნის მაღაზიაში, (სასახლის ქუჩა, თავად-აზნაურთა ქარვასლა). ადრესი: Тифлисъ, Общество распространенія грамотности среди грузинскаго населенія. (0—6—5)

ახალი სამოსახლოები

ი ყ ი დ ე ბ ა

ვერაზედ „სალხინოსა" და მალაკნების უბან შუა, მაკაროვების ადგილებში. ძვირფასი ადგილებია და საუკეთესო სამოსახლოები საბურთ ლოზედ, სამხედრო სოშეს გზის პირზე, მუშტაიდის პირდაპირ მტკვარს გაღმა. სამოსახლოები ასიდან ას ოც ოთხ-კუთხედ საჟენამდეა, ფულის შეტანა თვე და თვე, ექვსი თვის განმავლობაში, 1 სექტემბრიდან, ფულის შემოტანის შემდეგ დაუმტკიცდებათ ადგილები. ვისაც ნებავს, შეუძლიათ მოიკითხოს „ახალშენი"-ს კანტორაში სევასტი გაჩეჩილაძეს, სასახლის ქუჩაზე, თავადაზნაურობის სახლში და ვერის დაღმართზე იქ, სადაც უწინ იყო ქალაქის საყასბო და დღეს იყიდება ალექსანდრე გაბაევის ადგილები—ბაგრატ თოროზოვს. ფასებსაც იქ გაიგებენ.

გამგენი: სევასტი მიხ. გაჩეჩილაძე, ბაგრატ თოროზოვი და ისაკ ბახტაძე (10—ფ.—4)

კლინიკა

კბილის ავათმყოფობისა

დ. შტრეიხერისა

კბილის ხაექიმო სკოლასთან

ერევნის მოედანი, (პუშკინის ქ., 3).

ავათმყოფების მიღება დილის 9-დან საღამოს 7 საათამდე. კვირაობით 9-დან

ფასი მკურნალობისა:

საექიმო რჩევა საზოგადოთ			20 კ.
ერთი კბილის ან ძირის ამოღება			20 „
კბილის გაწმენდა			50 „

არის უფრო ძვირიც:

პლომბა გუდაპერჩისა			50 „
„ „ ცემენტისა	1 მ.		
„ „ მეტალიური	1 „		
„ ვერცხლისა ამალგამა	1 „		„ 50 „
„ „ ემალისა	1 „		„ 50 „
„ „ ფაიფურისა	3 „		„ 50 „

მსწრაფლმბეჭდავი ამხ. „სორაპანი" მადათოვის კუნძული, მუხრანსკის სახლი № 1.

Отдѣлъ Мебельныхъ Матерій.

Мебельныя матеріи полушелковыя весьма изящныхъ рисунковъ отъ 1—40 к. за аршинъ.

Мебельныя матеріи чисто шелковые рисунки послѣднія новости и стильныя.

Мебельныя матеріи пеньковой выработки очень красивыя.

Мебельныя матеріи Котликъ шерстяныя и пеньковыя масса выбора.

Плюшъ мебельный шерстяной, шелковый и джутовый всевозможныхъ цвѣтовъ отъ 2 р. 50 р. аршинъ.

Портьеры въ великолѣпномъ выборѣ, плюшевыя и шерстяныя вышитыя; Синеливыя, Гобелиновыя, Мовританскія и Ап.кирскія отъ 5 р. 50 за пару.

Гардинный тюль шикарныя рисунки. Суровый, Экрю, Кремъ и бѣлый.

Шторы Тюлевыя, Швейцарскія вышитыя и выработанныя въ различныхъ цвѣтахъ на всевозможныя цѣны.

КОВРЫ БАРХАТНЫЕ въ необыкновенно большомъ выборѣ въ 2—2½, 3—3½, 4—4½, 6 и 7 арш. длины.

Бархатная ткань для сшивки ковровъ.

Дорожки половыя бархатныя, бумажныя, джутовыя, веревочныя и полотнянныя отъ 20 к. за аршинъ.

Маты половыя, кокосовыя-решеточныя, щеточныя, и веревочныя смоленныя.

Клеенка и клеенчатыя скатерти.

Линолеумъ и клеенчатая дорожка.

Искуственная кожа для обивки мебели.

Бахромные товары и другія мебельныя отдѣлки.

ОТДѢЛЪ ПОЛОТНЯННЫХЪ ТОВАРОВЪ И СТОЛОВАГО БѢЛЬЯ.

Полотно чисто льняное для всевозможнаго бѣлья самыхъ лучшихъ фабрикъ Россіи а также и заграничныхъ.

Полотно чисто льняное для простынь въ $1^1/_2$, 2, $2^1/_4$, $2^1/_2$, 3 и 4 арш. ширина.

Полотно чисто льняное суровое и кремъ для шторъ чехловъ и проч.

Полотно чисто льняное Креазъ спеціально для мужскаго нижняго бѣлья особой прочности.

Полотно фасонной выработки вытканное по особому заказу исключительно для мужскихъ кальсонъ, чрезвычайной прочности.

Парусина и фламское полотно различной ширины.

Брезентный холстъ, Равендукъ и балконный разнаго качества.

СПЕЦІАЛЬНЫЯ БУМАЖНЫЯ ТКАНИ.

Мадеполамъ высшаго качества различной ширины.

Нансукъ, Декосъ-батистъ, Викторія, муслинъ, Индѣйская кисія и проч.

Шифонъ, спеціальная ткань для дамскаго бѣлья особой выработки.

Полотно, Славянское, Креазъ, холстъ плотный, доместикъ и бязь.

Спеціально кальсонныя ткани, Гринзбонъ, Твистъ, Кроозе.

Дубль-ве, дрель, Сатинъ-дубль (всѣ эти ткани замѣчательно прочны, и спеціально выработаны исключительно для мужскихъ кальсонъ).

Полотно бумажное простынное $1^1/_2$, 2, $2^1/_4$, $2^1/_2$ и 3 арш. шир.

Простыни готовыя съ каймами разныхъ размѣровъ.

Ланкордъ, коленкоръ, шертингъ, кембрикъ, зонъ и проч.

СТОЛОВОЕ БѢЛЬЕ.

Приборы столовые на 6, 12, 18, 24 и 35 персонъ камчатной выработки.

Скатерти столовыя въ 2, $2^1/_2$ 3, $3^1/_2$, 4, 5 и 6 арш. длин.

Скатерти холстъ аршинами 4, $3^1/_2$, 3, $2^1/_2$, 2 $1^1/_2$ арш. шир.

Скатерти десертныя бѣлыя и съ цвѣтными каймами всевозможныхъ размѣровъ.

Салфетки столовыя камчатной и подножной выработки.

Салфетки десертныя, бѣлыя, цвѣтныя и суровыя.

Приборы чайные и кофейные цвѣтные самой новой выработки на 6, 12, 18 и 24 персонъ.

Скатерти цвѣтныя чайныя и кофейныя изящной выработки въ $1^1/_2$, $2^1/_4$, $2^1/_2$ 3, $3^1/_2$, 4, 5 и 6 арш. длины

Полотенца личныя всевозможной выработки разныхъ размѣровъ.

Полотенца личныя съ бахромой и различными цвѣтными каймами.

Полотенца чайныя изъ крученаго холста и суровыя.

Холстъ полотенечный фасонный полосатый и гладкій крестьянскій

Салфетки кухонныя и пыльныя тряпки.

Носовые платки, полотняные ленобатистовые и шелковые.

Батистовыя съ мережсками и каймами, кембриковыя и др.

Купальные халаты, водолечебные и махровые.

Простыни и полотенца.

Отдѣлъ мужск. и дамск. готов. бѣлья, и чулочн. издѣлiй.

ДАМСКОЕ БѢЛЬЕ:

Сорочки изъ мадеполама и шифона съ Швейцарскими отдѣлками.

Сорочки изъ батиста бѣлаго и цвѣтного, шикарныхъ фасоновъ.

Сорочки изъ полотна и ленобатиста съ Заграничными отдѣлками.

Сорочки фантази съ великолѣпными пышными отдѣлками.

Сорочки ночныя, изъ полотна, батиста, нансука, шифона и мадеполама на всевозможныя цѣны.

Кофты изъ батиста, нансука, мадеполама, Муслина и Ширтинга съ очень хорошими отдѣлками.

Панталоны изъ полотна, и клеръ батиста, съ нарядными отдѣлками.

Панталоны изъ спецiальныхъ очень крѣпкихъ бумажныхъ тканей.

Гарнитуры шелковыя и батистовыя въ изысканномъ вкусѣ.

Пенюары и Матинѣ съ шикарными отдѣлками.

Юбки! изъ Викторiи, батиста, нансука и кретона съ кружевами и Швейцарскимъ шитьемъ.

Юбки! Шелковыя, муаровыя, альпаговыя, камлотовыя и другiя самыхъ новѣйшихъ моделей.

Юбки верхнiя изъ трико-шевiота и альпага.

Каноты изъ шерстяныхъ тканей и фланели.

Пастельные приборы послѣднiя новости Русскихъ и Заграничныхъ фабрикъ.

Накидки на подушки, тюлевыя клеръ батистовыя нансуковыя въ особо хорошемъ выборѣ.

Полное приданое для невѣстъ отъ 50 до 10,000 руб.

МУЖСКОЕ БѢЛЬЕ:

Сорочки крахмальныя изъ полотна Шифона и Мадеполама разныхъ фасоновъ.

Сорочки безъ воротниковъ съ пикейными грудями и складками новыхъ рисунковъ.

Сорочки Цвѣтныя изъ Зефира, Аксфорда и Батиста съ воротниками и безъ воротниковъ.

Сорочки Ночныя изъ чисто льняного полотна, и изъ спецiальныхъ очень прочныхъ бумажныхъ тканей.

Сорочки Офицерскiя, мягкiя груди цвѣтныя и бѣлыя.

Сорочки Фантази съ чесучевыми грудями и изъ Сатина цвѣтного.

Кальсоны изъ чисто льняного полотна и спецiальныхъ очень прочныхъ бумажныхъ тканей.

Кальсоны вязаныя, фельдикосовыя и бумажныя на разныя цѣны.

Манишки, Воротники, Манжеты, Запонки и Галстухи.

Крестильное бѣлье въ богатомъ выборѣ.

Дѣтское бѣлье для мальчиковъ и дѣвочекъ.

Магазинъ принимаетъ заказы на готовое мужское, дамское и дѣтское бѣлье всевозможныхъ фасоновъ и мѣтка гладью.

ВЯЗАНОЕ БѢЛЬЕ:

Фуфайки и сорочки мужскiя шерстяныя и фельдикосовыя.

Фуфайки Дамскiя шерстяныя и фельдикосовыя.

Фуфайки Дѣтскiя исключительно только шерстяныя.

Кальсоны Мужскiе шерстяные и фельдикосовые.

Кальсоны Дѣтскiе исключительно только шерстяные.

Панталоны Дамскiя чисто гребенной шерсти.

Охотничьи куртки и пиджаки шерстяные и пуховые.

Блузки Дамскiя вязаныя изъ чистой шерсти новыхъ фасоновъ.

Носки Шерстяные и Пуховые Ангорской и гребенной шерсти.

Носки фельдикосовые, фильдеперсовые, нитянные, кремъ, кожи черныя и цвѣтныя.

Чулки Дамскiе шерстяные, пуховые и Ангорской шерсти.

Чулки Дамскiе фельдикосовые, фильдеперсовые, нитянныя, кремъ, кожи черныя и цвѣтныя.

Юбки шерстяныя ручной вязки весьма красивыя.

Гамаши Дамскiя и Дѣтскiя черныя и бѣлыя.

Чулки Дѣтскiе, шерстяные, фельдикосовые и нительные.

Носочки дѣтскiе, черные, кожа и фантази, русскихъ и заграничныхъ фабрикъ.

Цѣны на всѣ товары внѣ всякой конкуренцiи

Продажа безъ торга и скидокъ.

Принимаются заказы на поставку и подряды для частныхъ и казенныхъ учрежденiй по особымъ на то условiямъ.

Иногороднымъ покупателямъ товаръ высылается съ наложеннымъ платежемъ, упаковка посылокъ за счетъ фирмы. Образцы товаровъ желающимъ высылаются безплатно: при чемъ при выпискѣ образцовъ слѣдуетъ указать для чего и какiя требуются товары.

П. Дорожновъ.

Печатать разрѣшено.

Тифлисъ, Электропечатня Х. Г. Хачатурова, Саперная, 4.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ГЛАВНЫЙ МАГАЗИНЪ

П. ДОЛЖЕНКОВА

Колоссальный выборъ модныхъ, шелковыхъ и шерстяныхъ матерій. Сукна, Трико, Драповъ, Касторовъ, Фланели, Костюмныхъ дамскихъ матерій, Пледовъ, Одѣялъ, Теплыхъ платковъ, Цвѣтной бумазеи и проч.

1907 годъ.

СЕЗОНЪ

ОСЕНЬ-ЗИМА

Магазинъ капитально переустроенъ, и всѣ шесть спеціальныхъ отдѣловъ значительно расширены.

СКЛАДЪ ПОЛОТНА
фабрики Т-ва насл.
Я. Грибанова С-ей.

Колоссальный выборъ мебельной матеріи. Портьеры, Ковровъ, Шторъ, Гардиннаго, Тюля. ГОТОВАГО БѢЛЬЯ Мужскаго и Дамскаго. Чулочные товары, Полотно, Столовое бѣлье, Спеціальныя бумажныя ткани для бѣлья.

КОЛОССАЛЬНЫЙ ВЫБОРЪ

СЕЗОННЫХЪ ТОВАРОВЪ

И

Новостей

Предлагаю благосклонному вниманію

Просмотрѣть на оборотѣ.

МОДНЫЙ ОТДѢЛЪ.

Новость! Платья вышитыя гладью по Сукно-Сатинъ.

Новость! Платья вышитыя послѣднихъ Парижскихъ моделей по шелковымъ тканямъ.

Новость! Платья вышитыя Бальныя по изящной-шикарной легкой шерстяной и шелковой ткани.

Новость! Платья вышитыя по бенгалину и шерстянымъ тканямъ.

Новость! Блузки Дамскія Шелковыя въ заготовленномъ видѣ.

Великолѣпный выборъ

Шелковыхъ матерій, для Бальныхъ платьевъ, блузъ и рубашечекъ самой изящной выработки.

Тафта, Канаусъ бурса, Атласъ, Сюра, Флорентинъ и проч.

Панъ-Бархатъ, масса цвѣтовъ.

Вильветъ Англійскій, для платьевъ самыя модныя цвѣта.

Шерстяныя матеріи, для Дамскихъ костюмовъ въ изысканномъ вкусѣ лучшихъ загран. и русскихъ фабрикъ.

Шерстяныя матеріи, для Бальныхъ платьевъ всевозможной выработки отъ 60 коп. за аршинъ.

Шерстяныя матеріи, Гренадинъ ажурной выработки чудныхъ рисунковъ.

Шерстяныя матеріи, Новой выработки изъ Могеровой шерсти отъ 60 коп. за аршинъ.

Шерстяныя матеріи, Гладкой ткани изъ лучшей Гребенной шерсти черныхъ и всѣхъ модныхъ цвѣтовъ.

Шерстяныя матеріи, „выработанныя" великолѣпныхъ рисунковъ, для капотовъ, блузъ, рубашечекъ и проч. отъ 65 коп. за аршинъ.

Шерстяныя матеріи, Шотландскихъ рисунковъ высокаго достоинства отъ 60 коп. за аршинъ.

Шерстяныя матеріи, для формъ ученицъ, чрезвычайно прочныя отъ 75 к. за арш.

Шерстяныя матеріи, Вуаль-Конва и рогожка во всѣхъ цвѣтахъ.

Кашемиръ, Бежъ, Сатинъ Одѣяльный и Муаръ юбочный.

ОТДѢЛЪ СУКОННЫХЪ ТОВАРОВЪ.

Трико заграничное, для Мужскихъ костюмовъ въ шикарномъ выборѣ лучшихъ Англійскихъ и Французскихъ фабрикъ.

Трико, для Мужскихъ костюмовъ великолѣпныхъ рисунковъ новѣйшей выработки самыхъ лучшихъ фабрикъ Россіи отъ 2 р. 25 к. за арш.

Трико-Шевіотъ, для Мужскихъ костюмовъ чрезвычайной прочности.

Трико купонами, для Брюкъ самыхъ новыхъ рисунковъ отъ 4 р. за купонъ.

Трико Деми-Фуле, для Дамскихъ костюмовъ чудныхъ рисунковъ отъ 1 р. 35 к. за арш.

Триво-Шевіотъ. для Дамскихъ костюмовъ въ шикарномъ выборѣ отъ 90 к. за арш.

Драпъ фасонный, для Мужскихъ пальто масса рисунковъ очень хорошаго качества отъ 3 р. за арш.

Драпъ новой изящной выработки, для Дамскихъ пальто, Сакъ, жакетовъ, накидокъ и проч. масса выбора.

Драпъ высокаго достоинства, для Офицерскихъ пальто и ученическихъ шинелей отъ 3 р. 75 к. за арш.

Діогональ-Трико всѣхъ форменныхъ цвѣтовъ замѣчательно хорошей доброты.

Діогональ и Твидъ для Военныхъ Защитнаго цвѣта новаго образца.

Касторъ черный, Моренго и форменныя цвѣта для всѣхъ вѣдомствъ.

Сатинъ-Трико, Крепъ и Камгарныя ткани для сюртуковъ, фраковъ, смокингъ, жакетовъ и пр. Заграничныхъ и русскихъ фабрикъ.

Сукно лучшаго качества, черное и всѣ форменныя цвѣта для формъ всѣхъ вѣдомствъ отъ 2 р. 20 к. за арш.

Сукно Дамское и Сатинъ модныя цвѣта, и черное отъ 1 р. 25 к. за аршинъ.

Сукно сѣрое и Моренго, для Ученическихъ блузъ высша[го] качества отъ 1 р. за арш.

Сукно верблюжее, сѣрое Солдатское, Юнкерское, Бобрикъ и Урсъ.

Фланель цвѣтная очень хорошаго качества отъ 85 ко[п.] за арш.

Шевіотъ изъ чисто Могеровой шерсти специально д[ля] дѣтскихъ костюмовъ отъ 75 к. за арш.

Подкладочныя матеріи, для костюмовъ, пальто и проч. [въ] великолѣпномъ выборѣ прекрасной доброты.

Пледы Мужскіе и Дамскіе очень хорошихъ рисунковъ.

Одѣяла теплыя: Плюшевыя, Пуховыя, Байковыя, Бобровыя, Урсовыя, Вигоневыя и др. разныхъ размѣров[ъ].

Платки и Шали въ чрезвычайно хорошемъ выборѣ.

ОТДѢЛЪ ЦВѢТНЫХЪ БУМАЖНЫХЪ ТКАНЕЙ.

Бумазея цвѣтная высшей доброты множество рисунковъ отъ 18 к. за аршинъ.

Бумазея цвѣтная шевіотъ рисунки копированы съ Заграничныхъ матерій отъ 28 к. за аршинъ.

Бумазея цвѣтная фланилетъ очень теплая замѣняющая фланель.

Байка бумажная разныхъ рисунковъ и цвѣтовъ.

Бумазея Байка юбочная съ выроботанными каймами.

Аксфордъ, Холстинка, Зефиръ, для бѣлья всевозможной [со]рсты масса рисунковъ.

Виши-Кретонъ красивая ткань специально для мужск[ихъ] сорочекъ.

Сатинъ шелковистый различныхъ рисунковъ и гладкія цв[ѣта].

Муслинъ Фуляръ цвѣтной масса рисунковъ отъ 15 к. за [ар]шинъ.

Тикъ пеньковый для матрацовъ, чехловъ и проч.